

Τότε λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

(Ματθ. 9:37-38)

Περιεχόμενα

Ο μεν θερισμός πολὺς,
οὐδὲ ἐργάται ολίγοι ... 03

ΤΟ «ΠΡΕΠΕΙΝ» ... 04

162ο Διεθνὲς
Συνέδριο Γεδεωνιτῶν ... 06

62η Καλοκαιρινὴ Συνάντηση Νεολαίας
στο Σούνιο ... 09

Ερευνώντας - Μελετώντας
τις Γραφές ... 10

Ευαγγελιστικὴ
Εκστρατεία 2025 ... 13

Πῶς ἀντέδρασε
ἡ Χριστιανικὴ Κοινότητα στις
ἀπόψεις τοῦ Ἀρείου ... 14

Χαρά καὶ σπορά ... 20

Καλοκαιρινὴ Συνάντηση
οικογενειῶν στο Σούνιο ... 22

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ (ποίημα) ... 24

"Ἐσεῖς ρωτᾶτε,
ἐμεῖς ἀπαντᾶμε" ... 25

Ἐκκλησίες τῆς Κοινωνίας ΕΕΕΕ ... 28

Μέχρι τέλους ... 31

Ἀπέραντος κάμπος(Ὕμνος) ... 32

Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι

«Ἄλλος μὲν σπείρει, ἄλλος δὲ θερίζει· ὁ δὲ Θεὸς αὐξάνει.» (Α΄ Κορινθίους 3:6)

Πόσο απλά κι όμως πόσο βαθιά! Στο χωράφι της βασιλείας, κάποιος έριξε σπόρο, άλλος πότισε, αλλ' ο Θεός έδωσε τη δύναμη της ζωής. Κι έτσι, ο αγρός γέμισε στάχυα ώριμα, έτοιμα για θερισμό.

Ίσως κάποιος να πει: «Η δυσκολία ήταν στη σπορά.» Να βρεθεί η αγαθή γη, να ριχθεί ο σπόρος με ελπίδα. Όμως το μυστικό της αύξησης δεν ήταν στο χέρι του σπορέα. Ήταν η αόρατη ενέργεια του Θεού, που έδωσε δύναμη στο σπέρμα, να βλαστήσει, να θεριέψει, να γεμίσει τον αγρό.

Αλλ' είναι τάχα το θέρισμα ένα έργο απλό; Όχι διόλου! Ο θεριστής σκύβει με προσοχή. Τα μάτια του δεν ασχολούνται με το πλάι, με τα δεξιά και τα αριστερά· βλέπει μόνον τον καρπό που του εμπιστεύθηκε ο Θεός. Δεν χωρίζει το χωράφι σε δικά του «τεμάχια», δεν βάζει σύνορα και διαχωρισμούς θερίζει εκείνο που ο Θεός αύξησε.

Ο καλός θεριστής έχει χάρισμα. Με δεξιότητα κινεί το δρεπάνι, να πιάσει όλο και περισσότερα στάχυα. Και με προσοχή μην πέσει τίποτε κάτω γιατί ό,τι πέσει δεν του ανήκει. Εκείνο είναι για τον ξένο, τον ορφανό, τη χήρα.

«Όταν θερίζης τὸν θερισμὸν σου ἐν τῷ ἀγρῷ σου καὶ ἐπιλάβῃς δράγματός ἐν τῷ ἀγρῷ, δὲν θέλεις ἐπιστρέψαι νὰ λάβῃς αὐτό· θέλει εἶναι διὰ τὸν ξένον, διὰ τὸν ὀρφανὸν καὶ διὰ τὴν χήραν.» (Δευτ. 24:19).

Θυμόμαστε και τον Βοόζ, που είπε τοις θερισταίς να αφήνουν στάχυα για να τα μαζεύει η Ρουθ (Ρουθ 2:16).

Αυτή η δουλειά είναι άγια. Πολύτιμη, γιατί πάνω στον κόπο του ανθρώπου έχει ενεργήσει ο Θεός, χαρίζοντας την αύξηση. Είναι συνεργασία θεία και ανθρώπινη· και χρειάζεται αφιερωμένο χέρι, καρδιά γεμάτη σεβασμό και προσήλωση.

Ίσως γι' αυτό και οι εργάτες είναι λίγοι. «Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.» (Ματθ. 9:37-38).

Ο Κύριος ο ίδιος μας καλεί να προσευχη-

θούμε, όχι για να μικρύνει ο αγρός, αλλά για να πληθυνθούν οι εργάτες.

Υπάρχουν βέβαια και κακοί εργάτες, που δουλεύουν όχι για τον Κύριο αλλά για την κοιλιά τους (Ρωμαίους 1στ' 18).

Και άλλοι που φθείρουν τον ναό του Θεού. Και η Γραφή μας προειδοποιεί: «Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, τοῦτον θέλει φθεῖραι ὁ Θεός.» (Α΄ Κορ. 3:17).

Αλλ' οι αληθινοί εργάτες είναι όλοι οι πιστοί. Δεν χρειάζεται ιδιαίτερο χάρισμα για να θερίσεις μία ψυχή ήδη ωριμασμένη. Ο Κορνήλιος ήταν ένα στάχυ έτοιμο. Ο Πέτρος έπρεπε απλώς να υπακούσει, και μαζί με εκείνον θερίστηκε και όλη η οικογένειά του (Πρ. 10).

Το ίδιο και με τη Λυδία, «ἥς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν» (Πρ. 16:14).

Η ερώτηση μένει: Είμαστε άραγε έτοιμοι εργάτες; Είμαστε διαθέσιμοι και κατάλληλοι να αποσταλούμε με Πνεύμα Θεού; Γιατί ο θερισμός είναι αληθινά πολὺς. Η γη είναι ωριμασμένη, τα στάχυα χρυσίζουν. Αλλ' οι εργάτες παραμένουν λίγοι.

Ας είμαστε από εκείνους που είναι κατάλληλοι και θα αποκριθούν στο κάλεσμα. Γιατί κάθε στάχυ που μαζεύεται δεν είναι απλώς άνθος του αγρού, αλλά η ψυχή ενός ανθρώπου που μπαίνει στην αιώνια αποθήκη του Κυρίου.

Αμήν.

ΤΟ «ΠΡΕΠΕΙΝ»

Νώντας Τσακίρης

ΤΟ «ΠΡΕΠΕΙΝ» ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ - ΤΟΥ ΘΕΟΥ

VS

ΤΟ «ΠΡΕΠΕΙΝ» ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ – ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Μεγάλες και πολλαπλές υπήρξαν οι προσπάθειες του θρησκευόμενου ανθρώπου ανά τους αιώνες, να καταλάβουν και να εφαρμόσουν στην καθημερινή τους ζωή το «δίκαιον» κατά θεόν, καθώς το μεταφράζουν μέσα από το λόγο του και το μετατρέπουν σε ένα «πρέπειν» συμπεριφοράς.

Δυστυχώς όμως ακόμη και αν αυτές οι προσπάθειες έχουν ένα καθαρό και άδολο χαρακτήρα, εκτρέπονται, πολλές φορές, εύκολα σε ένα ανθρώπινο «νομικό σύστημα», που κυριαρχεί σε μεγάλα ή και μικρά θρησκευτικά σχήματα, κυριαρχούμενο και καθοδηγούμενο συνήθως από την αυθεντία κάποιας ισχυρής προσωπικότητας που δεσπόζει στον χώρο της οποίας θρησκευτικής ομάδας.

Έτσι βλέπουμε ένα ολόκληρο έθνος, των Εβραίων, καθώς μαθήτευσε κατά την Παλαιά Διαθήκη με ποικίλους τρόπους κάτω από την καθοδήγηση του Θεού και καθώς έπρεπε να αναγνωρίσουν στο πρόσωπο του Ιησού την τελείωση αυτής της μαθητείας, τελικά να εκτρέπεται στην εναντίωση και στην σύσταση μιας δικιάς του δικαιοσύνης (βλ. σχετ. Ρωμ. 10:3).

Συνακόλουθα όμως και εμείς, παρότι ζούμε στην πλήρη αποκάλυψη – και μάλιστα γραπτή – των όσων ο Θεός θέλησε να μας αποκαλύψει, εκτρεπόμαστε είτε ατομικά, είτε ομαδικά, ηθελημένα ή κατά άγνοια, καθοδηγούμενοι ή και κατά συνήθεια μέσω της παράδοσης, σε ένα «δικαιϊκό σύστημα» με θρησκευτικό προσωπείο. Που μπορεί να ικανοποιεί την συνείδηση ότι όλα είναι «εν τάξει», πιθανά όμως μακράν απέχει από το θέλω και την αντίληψη δικαιοσύνης του Θεού.

Και την σήμερον ημέραν παρατηρείται μια κίνηση στο χώρο πολλών εκκλησιών, να ταυτιστούν με το προβαλλόμενο ως «δίκαιο» αίτημα – διεκδίκηση – αντίδραση απέναντι σε μια κατάσταση, κλπ., όπως όμως αυτό διαμορφώνεται στην κοινωνική συνείδηση, κύρια από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου. Με την εκκλησία συμπλέουσα

στη ρητορική των ημερών, αντιγράφοντας πολλές φορές κλισέ εκφράσεις και εκφράζοντας τον αντίστοιχο «θυμό» απέναντι στα προβαλλόμενα γεγονότα. Ακούς και μάλιστα από τον άμβωνα για έλλειμμα «αντίδρασης δικαίου»¹, απέναντι στο τρέχον επίκαιρο θέμα, την αποκαλούμενη «γενοκτονία των Παλαιστινίων»², απέναντι στους μετανάστες, απέναντι στο ρατσισμό, απέναντι ακόμη και στις ταξικές διακρίσεις. Επιτιμώντας πρόσθετα το κοινό των εκκλησιών για έλλειψη ευαισθησίας.

Παρεμπιπτόντως, αξίζει σε αυτό το σημείο να τονιστεί ότι η εκκλησία, σε αντίθεση με τον όποιο πολιτικό σχηματισμό, δεν προσδιορίζεται υπαρξιακά από ένα ανθρώπινα διαμορφωμένο στόχο, δόγμα ή ιδεολογία που υπηρετεί, όπως τον εννοεί, τον άνθρωπο προς ένα καλύτερο μέλλον του. Η δημιουργία της εκκλησίας προέρχεται από τον Θεό και στόχος της είναι το θέλημα Αυτού. Και με αυτό τον σκοπό υπηρετεί τον άνθρωπο με τον καλύτερο τρόπο και δεν χρειάζεται «δάνεια» από τις πολιτικές συλλήψεις των ανθρώπων. Ζει βεβαίως στην κοινωνία, συνομιλεί μαζί της και την βιώνει.

Στην εν Χριστώ ζωή, προσεγγίζεται με έναν ιδιαίτερο τρόπο το δράμα των ανθρώπων. Ο «πλησίον» είναι πλησίον και όχι μια αξιοπαθούσα, μακρινή υπόσταση ανθρώπου, για την οποία μπορούμε να διαδηλώσουμε, να φωνάξουμε και να μοιράσουμε φυλλάδια με γραπτή την διαμαρτυρία μας θεωρώντας ότι έχουμε κάνει με αυτό τον τρόπο το αγωνιστικό μας καθήκον.

Ο «καλός Σαμαρείτης» της Γραφής δεν προσέτρεξε σε μια έκκληση διαμαρτυρίας, για το ότι ληστές σε κάποιο σημείο, κάποιου δρόμου, κτυπούν Ιουδαίους. Είδε τον άνθρωπο μπροστά του ανέλπιστα, έπιασε το αίμα του που έτρεχε από τις πληγές του, άκουγε τον πόνο του, μύρισε την αναπνοή του. Τον πόνεσε καθώς νοιάστηκε γι' αυτόν, παραβίασε το πρόγραμμά του – καθώς ήταν έμπορος – και το κυριότερο τον μετέφερε σε ασφάλεια και ανέλαβε το κόστος της θεραπείας του. Για τον λόγο αυτό χαρακτηρίστηκε ως «πλησίον» και έμεινε ως το πρότυ-

πο.

Ο ιερέας και ο Λευίτης, που προηγούμενα είδαν και προσπέρασαν τον κτυπημένο άνθρωπο, πιθανά όταν έφτασαν στον τόπο τους να έβγαλαν ανακοινώσεις διαμαρτυρίας, ενάντια στους ληστές που μαστίζουν τους δρόμους και κατατρέχουν τους αθώους διαβάτες, να φώναζαν και να ξεσήκωσαν κόσμο. Δεν υπήρξαν όμως ποτέ «πλησίον». Όπως τον ορίζει η Γραφή.

Η τάση της εκκλησίας να βρεθεί και αυτή στην πρώτη γραμμή των λαϊκών αγώνων και να αναλάβει ακτιβιστική δράση, μόνο λαϊκή δεν την κάνει. Η οπτική της εκκλησίας απέναντι στον άνθρωπο, η στάση της με τον άνθρωπο, όπως τον βλέπει και τον βιώνει μέσα από τις Γραφές, η σχέση της με τον άνθρωπο, είναι θείας έμπνευσης και εμπεριέχει την αγάπη και το έλεος του Θεού. Δεν έχει σχέση με την προσέγγιση και το πώς ατενίζει τον άνθρωπο και την κοινωνία – δυστυχώς - η όποια πολιτική, του όποιου πολιτικού συνασπισμού.

Η εκκλησία ευτελίζει το μήνυμα της και το νόημά της, στην προσπάθεια της να είναι «μοντέρνα» και στην πρώτη γραμμή των αγώνων. Αγώνες που εστιάζονται και κατευθύνονται, όπου γυρίζει ο φακός της επικαιρότητας και μάλιστα, πιθανά, με άγνωστη σε μας σκοπιμότητα. Η ίδια η εκκλησία³, δίνει τον υπέρτατο αγώνα, διαχρονικά, για τον άνθρωπο και την όντως σωτηρία του. Αγώνας που δεν περιορίζεται σε εφήμερες διεκδικήσεις και σε προβολή της πολιτικής ή και επαναστατικής ευαισθησίας απέναντι στην κοινωνική ανισότητα και καταπίεση. Επειδή γνωρίζει ότι αυτή δεν είναι η λύση. Η όποια βίαιη πολιτική αλλαγή, η ιστορία το πιστοποιεί, θα φέρει νέα κοινωνική ανισότητα και καταπίεση. Αντίθετα η εκκλησία βλέπει τον άνθρωπο, εστιάζεται σε αυτόν και προτείνει την πιο επαναστατική αλλαγή. Τον νέο – αναγεννημένο άνθρωπο.

Η εκκλησία δεν πιστεύει ότι θα αλλάξουν τον άνθρωπο συστήματα και η όποια «κοινωνική μηχανική» όπως θεωρητικά - φιλοσοφικά αναπτύχθηκε στο κεφάλι ενός κοινωνικού αναθεωρητή και εφαρμόστηκε πολλές φορές στην πράξη με δραματικά αποτελέσματα για τις κοινωνίες. Πολλώ δε μάλλον, όπως συμβαίνει την σήμερα εποχήν, που ζούμε την σύγχρονη μοντερνιστική κουλτούρα, με τον πλήρη σχετικισμό των αξιών.

Καθήκον της εκκλησίας είναι να κρατήσει υγιές και σταθερό αυτό που παρέλαβε. Δεν υστερεί σε τίποτα το μήνυμα του Ευαγγελίου στην πρακτική – κοινωνική – καθημερινή του

εφαρμογή, ούτε χρειάζεται να μπολιαστεί με κοινωνικές προσθήκες. Τέτοιου είδους “κομπλεξισμοί” απέναντι στα σύγχρονα ρεύματα, μειώνουν και δυσφημούν το Ευαγγέλιο, το παρουσιάζουν ως ελλειμματικό, που αγκομαχεί να παρακολουθήσει τις σύγχρονες εξελίξεις. Μια τέτοια όμως έμμεση πρακτικά δήλωση, “θεοποιεί” την κοινωνία και τους απολογητές της, παρά το Ευαγγέλιο.

Αντίθετα προς αυτή την κατεύθυνση το Ευαγγέλιο προτείνει έναν άλλο δρόμο. Η εμμονή στο λόγο του Ευαγγελίου και η εν τη πράξει εφαρμογή του αποτελούσε, αποτελεί και θα αποτελεί τη λύση στο πρόβλημα του ανθρώπου. Και είναι απορίας άξιο, πως μεγάλοι, αποκαλούμενοι κήρυκες, δεν έχουν διαβάσει και μεταφράσει σαν εντολή τό του Παύλου «καθαλούμε λογισμούς, και παν ύψωμα επαιρόμενον εναντίον της γνώσεως του Θεού, και αιχμαλωτίζομεν παν νόημα εις την υπακοήν του Χριστού» (Β' Κορ. 10:5). Όταν δανείζεσαι λογισμούς, δεν καθαιρείς, πόσο μάλλον δεν αιχμαλωτίζεις, αντίθετα μπαίνεις στα ίδια χαράκωματα που αυτοί διάλεξαν να σκάψουν. και από τέτοιες καταστάσεις, φεύγε

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹Καλώντας μάλλον - κάτω από αυτή τη μορφή επίκλησης δικαίου - τον πιστό, σε μια συναισθηματική και ρητορική αντίδραση, παρά σε δράση. Αρκεί το να συγχρονιστούμε με την μορφή του παρόντα αιώνα.

²Σχόλιο : Η γενοκτονία ως γεγονός, για να χαρακτηριστεί ως «γενοκτονία» απαιτεί ιστορικό βάθος έρευνας και πιστοποίησης γεγονότων. Βλέπε σχετικά γενοκτονία των Εβραίων, και παλαιότερα των Αρμενίων, Ελλήνων, Ασσυρίων κλπ.. Η ταχύτητα με την οποία ονοματίζουμε τα γεγονότα την σήμερα ημέρα, κύρια λόγω της ύπαρξης οπτικού υλικού και του εύκολου τρόπου διάδοσής του, αποτελεί πλεονέκτημα – ως προς την μεταφορά του γεγονότος - και ταυτόχρονα σοβαρό μειονέκτημα. Πρέπει να εξετάζεται ποιος οπτικοποίησε το γεγονός, από ποια γωνία πάρθηκε, και πιθανά κάτω από ποια σκοπιμότητα. Η ταχύτητα μεταφοράς και ο τρόπος μεταφοράς, δρα πολλές φορές εις βάρος της αλήθειας, καθώς δεν εξετάζεται σφαιρικά το οπτικό υλικό, και συνηγορεί υπέρ της λεγόμενης προπαγάνδας.

³Πάντα μιλώντας για την εκκλησία του Χριστού και του λόγου Του. Και όχι για παρεκκλίσεις τάσεις.

162^ο Διεθνές Συνέδριο Γεδεωνιτών

Νίκος Ρούσσο

Από 21 έως 27 Ιουλίου 2025, πραγματο-

σχολεία, ξενοδοχεία, πανεπιστήμια, στρατόπεδα και φυλακές. Επιπλέον υπάρχει και το «Βοηθητικό Σώμα» που αποτελείται από τις

Το κέντρο του Σικάγο

ποιήθηκε στο Γκραντ Ράπιντς του Μίσιγκαν (Grand Rapids, Michigan) των ΗΠΑ το ετήσιο Διεθνές Συνέδριο των Γεδεωνιτών, στο οποίο είχα την τιμή να συμμετέχω. Οι Γεδεωνίτες είναι μια ένωση χριστιανών επιχειρηματιών και επαγγελματιών ανδρών που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 200 χώρες, κάνοντας διανομή του Λόγου του Θεού σε μέρη όπως

συζύγους των ανδρών Γεδεωνιτών και προσφέρει σημαντική βοήθεια στο έργο. Στο φετινό Συνέδριο συμμετείχαν περίπου 2.700 Γεδεωνίτες από 90 χώρες συνολικά.

Στις 21 Ιουλίου, μετέβην με απευθείας πτήση από την Αθήνα στο Σικάγο, διάρκειας 12 ωρών. Μετά από αναμονή κάποιων ωρών μέχρι την επόμενη πτήση, στις οποίες μου δόθηκε η

ευκαιρία να δω λίγο το κέντρο του Σικάγο, αναχώρησα με πτήση από το Σικάγο προς το Γκραντ Ράπιντς και προσγειώθηκα στις 12 τα μεσάνυχτα, τοπική ώρα (7 ώρες πίσω από την ώρα Ελλάδας).

Τακτοποιήθηκα στο ξενοδοχείο και ξεκουράστηκα. Την επόμενη μέρα αρχίσαμε να μπαίνουμε στους ρυθμούς του Συνεδρίου, με την εγγραφή και τον χωρισμό σε ομάδες προσευχής ανά περιοχή. Μας δόθηκε αναλυτικό εκτυπωμένο πρόγραμμα όλων των δραστηριοτήτων του Συνεδρίου.

Καθημερινά υπήρχε ώρα διδασκαλίας του Λόγου του Θεού, ώρα προσευχής και διανομές

τους, η αγαθότητά τους, η οργανωτικότητά τους, η πειθαρχία τους, η χαρά τους και η αγάπη τους. Γνώρισα πολλά ευλογημένα αδέρφια. Θα αναφέρω ένα ιδιαίτερο γεγονός που δείχνει ότι στη διακονία μας, τίποτε δεν είναι τυχαίο. Κάποιους μήνες πριν το Συνέδριο των Γεδεωνιτών, ένας αδελφός μου ζήτησε το τηλέφωνο του Συντονιστή των Γεδεωνιτών της Ουγκάντας! Ο λόγος ήταν ότι επέστρεφαν στην Ουγκάντα κάποιοι μετανάστες από την Ευρώπη και ήθελε να τους προσεγγίσουμε στην χώρα τους με μια Καινή Διαθήκη. Μετά από προσευχή, έστειλα κάποια email, αλλά δυστυχώς δεν βρήκα κάποιο τηλέφωνο, παρά μόνο έφτασα μέχρι τον υπεύθυνο της Αφρικής. Στο τελευταί-

Το κέντρο του Γκραντ Ράπιντς

Καινών Διαθηκών στην πόλη του Γκραντ Ράπιντς. Υπήρχε ένας πίνακας με τις φωτογραφίες όλων των Διεθνών αντιπροσώπων. Κάθε ημέρα, λοιπόν, οι αμερικάνοι αδελφοί έβλεπαν τις φωτογραφίες και καλούσαν έναν Διεθνή αντιπρόσωπο σε γεύμα και σε δείπνο στην πόλη.

Ήταν μια ευλογημένη διοργάνωση και απόλυτα επιτυχής. Ιδιαίτερη εντύπωση μου προξένησαν από τους αμερικάνους αδελφούς: η μεγάλη εθελοντική προσφορά τους (περισσότεροι από 500 εθελοντές), η μεγάλη γενναιοδωρία

ο δείπνο λοιπόν του Συνεδρίου, προς τιμήν των παστόρων από εκκλησίες της περιοχής του Γκραντ Ράπιντς, κάθομαι δίπλα σε ένα αδελφό από την Κένυα, ο οποίος ήταν, ώ του θαύματος, ο υπεύθυνος της Αφρικής! Του λέω «θυμάστε ένα μήνυμα κάποιου που ζητούσε το τηλέφωνο του υπεύθυνου της Ουγκάντας; Εγώ, ήμουν».

Εκπληκτος μου απαντά «εσύ, ήσουν; Χαίρομαι που σε γνωρίζω. Μου φαίνεται ότι ο υπεύθυνος της Ουγκάντας είναι λίγα τραπέζια

πιο δίπλα». Έτσι, λοιπόν, κάποιους μήνες μετά βρήκα το τηλέφωνο που έψαχνα και το έδωσα και στον αδελφό που μου το είχε ζητήσει.

Επιπλέον, έγιναν πολλές ομολογίες ανθρώπων που μετανόησαν και πίστεψαν από μια Καινή Διαθήκη που τους έδωσε ένας Γεδεωνίτης. Άνθρωποι που πριν ήταν βυθισμένοι στα ναρκωτικά, σε ουσίες και βρίσκονταν στη φυλακή και όμως σώθηκαν επειδή κάποιος τους έδωσε τον Λόγο του Θεού ή επειδή βρήκαν μια τσαλακωμένη Καινή Διαθήκη, μέσα στο κελί μιας φυλακής. Πήραμε θάρρος από αυτές τις μαρτυρίες. Ο Λόγος του Θεού, δεν επιστρέφει κενός.

προγραμματίσει να φύγω μια ημέρα αργότερα για Αθήνα. Καθώς, λοιπόν, προσγειώθηκα στο Σικάγο θυμήθηκα ότι ο αδελφός Δημήτρης Λιγνός μου είχε δώσει το τηλέφωνο του αδελφού Άρη Αγγελακόπουλου που διαμένει στο Σικάγο με την σύζυγό του Άντζελα Μιχαλιού, στο προάστιο Ντες Πλέινς (Des Plaines). Πήρα το θάρρος και τηλεφώνησα και ο Άρης μου πρότεινε να με φιλοξενήσουν στο σπίτι τους, για εκείνο το βράδυ. Ευχαριστώ τον Θεό για το αδελφικό ζεύγος που με φιλοξένησε. Την επόμενη μέρα, μέχρι την ώρα της πτήσης μου, επισκεφθήκαμε την εκκλησία που εκπαιδεύεται ο αδελφός Κώ-

Από το προάστιο Ντες Πλέινς, Σικάγο

Τέλος, έφτασε η μέρα της αναχώρησής μου. Όμως ο Κύριος θέλησε να καθυστερήσει την επιστροφή μου κατά μια ημέρα. Πώς έγινε αυτό; Οι προγραμματισμένες πτήσεις μου ήταν από το Γκραντ Ραπιντς προς το Σικάγο και μετά αμέσως από το Σικάγο προς την Αθήνα. Κατά τη διάρκεια της τροχοδρόμησης του αεροσκάφους στον αεροδιάδρομο του αεροδρομίου στο Γκραντ Ραπιντς, ξέσπασε καταιγίδα στο Σικάγο με αποτέλεσμα το αεροδρόμιο του Σικάγο ,Ο'Χεαρ (O'Hare), να κλείσει και έτσι δεν απογειώθηκα από το Γκραντ Ραπιντς. Μόλις το αεροδρόμιο του Σικάγο άνοιξε η πτήση μου για Αθήνα έφυγε και εγώ ήμουν ακόμη στο Γκραντ Ραπιντς. Η αεροπορική εταιρεία με

στας Τρίγκας και μας ξενάγησε στους χώρους της.

Έφθασε η ώρα της αναχώρησης. Για εμένα ήταν μια από τις πλέον όμορφες και ευλογημένες εβδομάδες της ζωής μου, με αδελφούς από όλα τα μήκη και τα πλάτη της Γης, καλούς αδελφούς, πιστούς αδελφούς, χαρούμενους αδελφούς, άδολους και αγαθούς. Είδα πώς μπορεί ο Χριστός να ενώσει τελείως διαφορετικούς ανθρώπους και θαύμασα πόση δύναμη έχει το Αίμα του Σταυρού Του. Τον ευχαριστώ που με αξίωσε να ζήσω αυτήν την εμπειρία και να γνωρίσω έστω ένα ελάχιστο ποσοστό από τα εκατομμύρια των εν Χριστώ αδελφών μου, που υπάρχουν επάνω στη Γη.

62^η Καλοκαιρινή Συνάντηση Νεολαίας στο Σούνιο

Νίκος Ρούσσο

Από 27 Ιουλίου μέχρι 03 Αυγούστου 2025, πραγματοποιήθηκε η 62^η Καλοκαιρινή Συνάντηση Νεολαίας στο Σούνιο. Το θέμα της

νάθαν Μπαξεβανίδη και Μιχάλη Κοντόπουλου. Η τελευταία βραδιά, ως είθισται ήταν πνευματική βραδιά. Ενημερωθήκαμε για τις διακονίες των εκκλησιών μας από τους αδελφούς Αντώνη Περιάλη, Χρήστο Μπαξεβανίδη, Δημήτρη

συνάντησης ήταν «Η εποχή μας υπό το πρίσμα της Αγίας Γραφής». Την σειρά των πρωινών ομιλιών από το βιβλίο του Νεεμία, υπηρέτησε ο αδελφός Χρήστος Μπαξεβανίδης.

Οι απογευματινές ομιλίες υπηρετήθηκαν από διάφορους ομιλητές, ήταν σχετικές με το κεντρικό θέμα και μας βοήθησαν να γνωρίσουμε καλύτερα τον Κύριό μας και τις απαιτήσεις του Λόγου Του.

Απολαύσαμε ο ένας την συντροφιά του άλλου μέσα στην υπέροχη φύση που δημιούργησε Εκείνος. Συζητήσαμε πνευματικά θέματα. Είχαμε την ευκαιρία να περάσουμε μια βραδιά με ύμνους και ομολογίες στην παραλία. Να παίζουμε και να αθληθούμε.

Κάναμε τα γενέθλια των αδελφών μας Ιω-

Τοράκη και Νίκο Ρούσσο.

Μας συνεπήραν οι ομολογίες πίστης που μας έκαναν οι αδελφές μας Ταξιαρχούλα Μπαντή, Ταξιαρχούλα Φραγκούλη και Μαρία Δημητροπούλου και δοξάσαμε τον Θεό για το μεγάλο Του έλεος και την απροσωποληψία Του. Σε όλες τις ημέρες της συνάντησης, μας συνόδευε η ορχήστρα από τους Χριστίνα Σταθέλου, Γιάννη Τοράκη, Άγγελο Τουτουντζάκη, Ραχήλ Ροδονίδου και Μαρί Γκιτάκου. Ήταν μια καθόλα ευλογημένη εβδομάδα.

Παρακαλούμε να έχετε στις προσευχές σας τη Νεολαία μας, ο Κύριος να την φυλάττει από τις μεθοδείες του πονηρού και να ευοδώνει όλες τις συναντήσεις μας.

Σας περιμένουμε στην επόμενη Χειμερινή Συνάντηση Νεολαίας.

Ερευνώντας -Μελετώντας τις Γραφές

Παναγιώτης Πεπονάκης

«**Μ**οιχοὶ καὶ μοιχαλίδες οὐκ οἶδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστίν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται.» (Ιακ. 4:4)

«ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφή λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ **κατώκησεν ἐν ἡμῖν;**» (Ιακ. 4:5)

Θα προσπαθήσουμε να επεξηγήσουμε το εδάφιο 5 και 6α από το παραπάνω κείμενο της επιστολής του Ιακώβου, που είναι από τα δυσκολότερα της επιστολής. Το εδάφιο αυτό καταγράφεται διαφορετικά στα διάφορα κείμενα, όπως βλέπουμε παραπάνω.

Κατ' αρχάς, θα δώσουμε την εξήγηση της κάθε λέξης των παραπάνω εδαφίων. Έπειτα θα πάρουμε τις δύο περιπτώσεις των εδαφίων

«μείζονα δὲ δίδωσι **χάριν**· διὸ λέγει· ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.» (Ιακ. 4:6)

(Βλ. Tischendorf's 8th edition, Westcott-Hort, Πατριαρχικό κείμενο (Αντωνιάδη 1912), και TR.)

«μοιχαλίδες, οὐκ οἶδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστίν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται.» (Ιακ. 4:4)

«ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφή λέγει· πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ **κατώκησεν ἐν ἡμῖν;**» (Ιακ. 4:5)

«μείζονα δὲ δίδωσιν **χάριν;** διὸ λέγει· ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.» (Ιακ. 4:6)

(Βλ. Κριτικό κείμενο NA28.)

ὅπως μας παραδίδονται ἀπὸ τα διάφορα κείμενα και επ' αὐτῶν θα δώσουμε τις ἀντίστοιχες ἐρμηνείες. Στὸ τέλος θα βγάλουμε τὸ συμπέρασμα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τις ἐξηγήσεις και ἐρμηνείες.

Εξήγηση των λέξεων των εδαφίων.

«ἢ» διαζευκτικό, μεταφράζεται με τὸ «μήπως;». Τὸ «ἢ» εἰσάγει ἐρώτηση με σκοπὸ νὰ τονίσει αὐτὰ που ἀναφέρθηκαν στὸ προηγούμενο εἰσαγωγικό με τὴν φιλία πρὸς τὸν κόσμον που ὁποῖος τὴν ἐπιδιώκει γίνεται ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ.

«δοκεῖτε» τοῦ ρήματος «δοκέω, -ῶ, μεταφράζεται με τὸ «νομίζετε».

«ὅτι κενῶς» μεταφράζεται με «ὅτι ἄσκοπα», «χωρὶς λόγο».

«ἡ γραφή λέγει»: με τὴν ἐκφραση αὐτὴ εν-

νοείται η ΠΔ. Καθώς όμως αναζητούμε το υπόλοιπο εδάφιο (πρὸς φθόνον ἐν ἡμῖν;), ἢ (πρὸς φθόνον δίδωσιν χάριν;), διαπιστώνουμε ὅτι αὐτοῦσιο δεν ὑπάρχει σε κάποιο βιβλίο της ΠΔ. Αὐτό το πρόβλημα μπορούμε να το ξεπεράσουμε υποθέτοντας ὅτι ὁ Ιάκωβος δεν παρέλαβε τὸ εἰδικό ἀπό τὴν ΠΔ, ὅπως τὸ καταγράφει, ἀλλὰ ἀπέδωσε ελεύθερα ἕνα μήνυμα που περιέχεται σε διάφορα σκόρπια εἰδικὰ της ΠΔ. (βλ. Ἐξοδ. 20:5, Λευ. 5:9, Ἠσα. 63:8-16, Ιεζ. 36:17, Ζαχ. 1:14, Ζαχ. 8:2).

«πρὸς φθόνον»: τὸ ἐρώτημα που τίθεται εἶναι «Ποιὸς ἐπιποθεῖ πρὸς φθόνον;», ἀν δεχτούμε ὅτι ἡ λέξη «φθόνον» ἐρμηνεύεται ὡς φθόνος. Ἡ πρόθεση «πρὸς» ἐδὼ δηλώνει τρόπο καὶ μεταφράζεται με τὸ «μετά», ἢ τὸ «με».

«φθόνον»: Ἡ λέξη φθόνος σύμφωνα με τὸ Λεξικὸν τοῦ Δημητράκου σημαίνει:

«Τὸ συναίσθημα τῆς λύπης ἐπὶ τῇ ἀλλοτρίᾳ ὑπεροχῇ, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου, ζηλοφθονία, **ζηλοτυπία**, κακεντρέχεια, ζήλεια. Μετὰ γενικῆς υποκειμενικῆς ζηλοφθονίας, ζηλοτυπίας ἦν (=τὴν ὁποία) αἰσθάνεται ἄλλος. Ὁμοίως ἐπὶ τῆς ζηλοφθονίας, **τῆς ζηλοτυπίας τῶν θεῶν**», (τὰ ἐντονα γράμματα δική μας ἐπιλογή). Ἄρα τὴν λέξη «φθόνον» μπορούμε νὰ τὴν ἐρμηνεύσουμε εἴτε ὡς «φθόνον» (=ζηλοφθονία, ζήλεια, κακεντρέχεια), εἴτε ὡς «**ζηλοτυπία**». Δηλαδή «με φθόνον, ἢ φθονερά», ἢ «με ζηλοτυπία, ἢ ζηλότυπα».

«ἐπιποθεῖ» (ἐπί + ποθέω, -ῶ). Τὸ «ἐπί» ἐπιτείνει τὴν ἐννοία τοῦ ποθέω. Ἄρα «ἐπιποθεῖ» σημαίνει ποθεῖ με σφοδρότητα, ποθεῖ κάτι πάρα πολὺ.

«πνεῦμα»: γιὰ τὸ πνεῦμα, ἐπειδὴ δεν διευκρινίζεται ἀπὸ τὸν ἀπ. Ιάκωβο, μπορούμε υποθετικά νὰ δώσουμε τρεῖς ἐρμηνείες. Τὸ πνεῦμα **το ἀνθρώπινον**. Τὸ Πνεῦμα **το Ἅγιο**. Τὸ **πονηρὸ πνεῦμα**.

«κατῳκησεν» τοῦ ρήματος «κατοικέω», ἢ «κατῳκισεν» τοῦ ρήματος «κατοικίζω». Ἡ διαφορά ἀνάμεσα στὰ παραπάνω ρήματα εἶναι ἡ ἐξῆς: Τὸ ρήμα «κατοικίζω» εἶναι παράγωγο τοῦ ρήματος «κατοικέω» τὸ ὁποῖο πήρε τὴν κατάληξη «-ίζω» (δηλ. ἀπὸ «κατοικ-έω» σε «κατοικ-ίζω»). Τώρα τὰ ρήματα τὰ ὁποῖα παράγονται ἀπὸ ἄλλα ρήματα εἶναι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ «**θαμιστικά ἢ ἐπιτατικά**», δηλ. τὸ υποκείμενο ἐκτελεῖ θαμὰ (= συχνά) ἢ σε μεγάλο βαθμὸ αὐτὸ που φανερώνει τὸ πρωτότυπο ρήμα. (βλ. Γραμματικὴ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μιχ. Χ. Οικονόμου ΟΕΔΒ 2006. Σελ. 270, παράγραφος 401(3)).

Σχόλιο: Τὸ «κατῳκησεν» ἢ «κατῳκισεν» εἶναι Ἀόριστος ὀριστικῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς-3^ο ἐνικὸ πρόσωπο. Ὁ Ἀόριστος φανερώνει κάτι που ἐγίνετο στὸ παρελθόν. Ἡ ὀριστικὴ παρίσταται μὴ πράξη ὡς βεβαία. Τὸ πρόσωπο φανερώνει τίνος προσώπου εἶναι τὸ υποκείμενο τοῦ. Ἐδὼ τὸ ρήμα βρίσκεται στὸ τρίτο πρόσωπο.

Με βάση λοιπὸν τὰ προηγούμενα, τὸ «κατῳκησεν» (με ἦτα) φανερώνει μὴ πράξη που ἐγίνετο κάποτε στὸ παρελθόν. Τὸ ρήμα «κατῳκισεν» (με γιώτα) δείχνει καὶ αὐτὸ μὴ πράξη που ἐγίνετο στὸ παρελθόν, ὁμως ὅπως εἴπαμε τὸ ρήμα εἶναι θαμιστικὸ καὶ ἄρα ἡ πράξη τοῦ «κατῳκισεν» («κατοικίζω») μπορούμε νὰ πούμε ὅτι ἦταν ἐπαναλαμβανόμενη, γινόταν ξανά καὶ ξανά καὶ σε μεγάλο βαθμὸ.

Ἡ φράση «**ὁ κατῳκισεν ἐν ἡμῖν**» μεταφράζεται «τὸ ὁποῖο κατοίκησε μετὰς μας (ἢ ἀνάμεσα μας)». Ἐπιλέγουμε νὰ ἐρμηνεύσουμε τὸ «ἐν ἡμῖν» ὡς «μετὰς μας» ἢ «ἀνάμεσα μας», διότι ὁ ἀπ. Ιάκωβος ἀναφέρεται σε κάτι που λέει ἡ Γραφή δηλαδή στὴν ΠΔ. Ὅποτε τὸ «κατῳκισεν» ἀναφέρεται στὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Τότε λοιπὸν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δεν κατοικοῦσε μέσα στους Ἰσραηλίτες (αὐτὸ ἐγίνετο μετὰ τὴν πεντηκοστή στους πιστοὺς τοῦ Χριστοῦ), ἀλλὰ ἀνάμεσα τους. Ἡ φράση «**ὁ κατῳκησεν ἐν ἡμῖν**» μεταφράζεται «τὸ ὁποῖο κατοίκησε μέσα μας». Βέβαια ἡ φράση που τὸ «κατῳκησεν» εἶναι με ἦτα, ἔχει στὸ τέλος τῆς ἐρωτηματικῆς. Ἐνῶ ἡ δεύτερη που τὸ «κατῳκισεν» εἶναι με γιώτα, τὸ ἐρωτηματικὸ βρίσκεται στὸ ἐπόμενο εἰδικό μετὰ τὴν λέξη «χάριν».

Ἡ φράση «**μερίζονα δὲ δίδωσιν χάριν**» θεωρούμε ὅτι δεν εἶναι τοῦ ἀπ. Ιάκωβου, ἀλλὰ ἀνήκει στὸ ἐνδεχόμενον νόημα που περιέχεται στὴν ΠΔ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θεωρούμε ὅτι τὸ ἐρωτηματικὸ εἶναι σωστότερο νὰ μπεῖ μετὰ τὴν λέξη «χάριν;», ὅπως τὸ ἔχει τὸ κριτικὸ κείμενο NA28.

«μερίζονα»: συγκριτικὸς βαθμὸς, θηλυκοῦ γένους, τοῦ ἐπιθέτου «μέγας».

«δίδωσιν»: Ἐνεστώτας ὀριστικῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τοῦ ρήματος «δίδωμι».

«χάριν»: αἰτιατικὴ ἐνικὸ τοῦ θηλυκοῦ οὐσιαστικοῦ «χάρις». Ἡ λέξη «χάρις» ἔχει πολλές ἐννοίες. Στὸ συγκεκριμένο εἰδικό τῆς μελέτης μας ἔχει τὴν σημασία τῆς «εὐνοίας». Τὸ «δίδωσιν χάριν» σημαίνει «δίνει χάρις ἀλλὰ με τὴν ἐννοία τῆς εὐνοίας». Ἡ φράση λοιπὸν «**μερίζονα δὲ δίδωσιν χάριν;**» μεταφράζεται «μεγαλύτερη ὁμως χάρις [μας] δίνει;»

Μετὰ ἀπὸ τὴν παραπάνω κατὰ λέξη ἐπεξήγηση ὅλου τοῦ πρὸς ἐξέταση τμήματος

(εδαφίων 5 και 6) καταλήγουμε στις παρακάτω ερμηνείες:

Περίπτωση πρώτη. Δεχόμαστε ότι τα εδάφια είναι σωστά με το ερωτηματικό στο «ἡμῖν;» το «**κατώκησεν** (με ἡτα)» και η λέξη «χάριν» έχει τελεία. «ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφή λέγει· πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν ἐν ἡμῖν; 6 μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν».

Ερμηνεία 1^η. Με βάση αυτή την τοποθέτηση ερμηνεύουμε:

(1) Την λέξη «φθόνον» ως **φθόνο** και όχι ζηλοτυπία.

(2) Την λέξη «πνεῦμα» ως **πονηρό πνεῦμα**.

(3) Την λέξη «κατώκησεν» με ἡτα.

Η ερμηνεία λοιπόν με βάση τις προηγούμενες επιλογές μας είναι: *Μήπως νομίζετε ότι άσκοπα η γραφή λέει: Προς τον φθόνο ποθεῖ το [πονηρό] πνεῦμα το οποίο κατοίκησε μέσα μας; Όμως μεγαλύτερη (εὐνοια) χάρη [μας] δίνει (εννοείται ο Θεός).*

Ερμηνεία 2^η. Με βάση αυτή την τοποθέτηση της πρώτης περίπτωσης ερμηνεύουμε:

(1) Την λέξη «φθόνον» ως **ζηλοτυπία** και όχι φθόνο.

(2) Την λέξη «πνεῦμα» ως **Άγιο Πνεῦμα**.

(3) Την λέξη «κατώκησεν» με ἡτα.

Η ερμηνεία λοιπόν με βάση τις προηγούμενες επιλογές μας είναι: *Μήπως νομίζετε ότι άσκοπα η γραφή λέει: Το Άγιο Πνεῦμα που κατοίκησε μεταξύ μας με ζηλοτυπία [μας] ποθεῖ; Ενώ μεγαλύτερη χάρη (=εὐνοια) δίνει.*

Περίπτωση δεύτερη. Δεχόμαστε ότι τα εδάφια είναι σωστά με το ερωτηματικό (;) στη λέξη «χάριν;» το «**κατώκισεν** (με γιώτα)» και το «ἡμῖν,» έχει κόμμα (,). «ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφή λέγει· πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκισεν ἐν ἡμῖν, 6 μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν;».

Ερμηνεία 1^η. Με βάση αυτή την τοποθέτηση ερμηνεύουμε:

(1) Την λέξη «φθόνον» ως **ζηλοτυπία*** και όχι φθόνο.

(2) Την λέξη «πνεῦμα» ως **Άγιο Πνεῦμα**.

(3) Την λέξη «κατώκισεν» με γιώτα.

Η ερμηνεία λοιπόν με βάση τις προηγούμενες επιλογές μας είναι: *Μήπως νομίζετε ότι άσκοπα η γραφή λέει: Το Άγιο Πνεῦμα που κατοίκησε μέσα μας με ζηλοτυπία [μας] ποθεῖ, ενώ μεγαλύτερη χάρη (=εὐνοια) δίνει;*

Υποσημείωση: *Επειδή δεχόμαστε ότι το «πνεῦμα» είναι το Άγιο Πνεῦμα, (σε αυτήν την ερμηνεία), δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι αυτό μας φθονεί. Γι' αυτό επιλέξαμε την ερμηνεία της

λέξης «φθόνον» με την «ζηλοτυπία». Επίσης πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι το ρήμα «ἐπιποθεῖω, -ῶ» χρησιμοποιείται πάντα με καλή έννοια. Για αυτό τον λόγο απορρίπτουμε τις άλλες δύο περιπτώσεις ερμηνείας (πονηρό πνεῦμα, και το πνεῦμα μας).

Κλείνοντας την όλη μελέτη – ανάλυση των εδαφίων μας καταλήγουμε στο παρακάτω συμπέρασμα.

Από τις δύο περιπτώσεις και τις τρεις ερμηνείες που παρουσιάσαμε, θεωρούμε κατά την γνώμη μας, ως σωστότερη την τελευταία ερμηνεία. Στην απόφαση μας αυτή οδηγούμαστε για τους εξής λόγους:

Όσον αφορά το «πνεῦμα»:

α) Απορρίπτουμε την άποψη ότι είναι το «πνεῦμα μας», διότι το ανθρώπινο πνεῦμα δεν φθονεί τον εαυτό μας. Ούτε μπορούμε να πούμε ότι επιποθεῖ με ζηλοτυπία κάτι, το οποίο δεν προσδιορίζεται.

β) Απορρίπτουμε την άποψη ότι είναι το «πονηρό πνεῦμα», διότι αυτό δεν ζηλοτυπεί για κάτι καλό αλλά απεναντίας μας φθονεί.

Όσον αφορά την λέξη «φθόνον» θεωρούμε ότι η σωστότερη ερμηνεία της για το εδάφιο αυτό σε συνδυασμό με όλες τις άλλες παραμέτρους είναι η απόδοση της ως «ζηλοτυπία», καθώς ο Θεός (εδώ το Άγιο Πνεῦμα) ζηλοτυπεί υπέρ των πιστών. Αυτή η επιλογή ενισχύεται από την φράση «μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες» του εδαφίου 4. Δηλαδή ο απ. Ιάκωβος βλέπει την φιλία των πιστών προς τον κόσμο σαν μια απιστία τους προς τον Θεό, (όπως η γυναίκα προς τον άνδρα της, που ερωτοτροπεί με κάποιον άλλον), ενώ το Άγιο Πνεῦμα ζηλοτυπεί, θέλει δηλ. οι πιστοί να ανήκουν μόνο σ' αυτό, όπως ο άνδρας θέλει η γυναίκα του να είναι αποκλειστικά και μόνο δική του.

Όσον αφορά το πού είναι σωστότερη η τοποθέτηση του ερωτηματικού (;), θεωρούμε ότι αυτό πρέπει να μπει μετά από την λέξη «**χάριν**», σύμφωνα με το κριτικό κείμενο NA28. Στην απόφαση μας αυτή καταλήγουμε θεωρώντας ότι το ερώτημα που βάζει ο απ. Ιάκωβος είναι πιο πλήρες εάν το ερωτηματικό μπει στη συγκεκριμένη θέση: «ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφή λέγει· πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκισεν ἐν ἡμῖν, μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν;». Δηλαδή ενώ εμείς απιστούμε (βλ. προηγούμενη περίπτωση) το Άγιο Πνεῦμα μας επιποθεῖ με ζηλοτυπία (θέλει να του ανήκουμε αποκλειστικά) γι' αυτό και μας δίνει μεγαλύτερη εὐνοια (χάρη), αντί να μας τιμωρήσει για την απιστία μας.

Ευαγγελιστική Εκστρατεία 2025

Νίκος Ρούσσο

Από 04 έως 08 Αυγούστου 2025, πραγματοποιήθηκε η ευαγγελιστική εκστρατεία της Επιτροπής Νεολαίας στη Μυτιλήνη και τη Ρόδο.

Αναχωρήσαμε από το λιμάνι του Πειραιά με πλοίο προς Μυτιλήνη στις 8 το βράδυ της Δευτέρας 04 Αυγούστου. Φθάσαμε στη Μυτιλήνη την Τρίτη 05 Αυγούστου στις 9 το πρωί.

Μας υποδέχθηκαν οι αδελφοί Χρήστος Βασιλείου και Λίτσα Αργύρη, οι οποίοι με τα αυτοκίνητά τους μας οδήγησαν σε ένα μέρος να ξαποστάσουμε λίγο και να μας προσφέρουν λίγο καφέ και νερό. Στη συνέχεια βγήκαμε αμέσως στο κέντρο της Μυτιλήνης και συγκεκριμένα στην οδό Ερμού που είναι ο πιο εμπορικός και πολυσύχναστος δρόμος της πόλης, για να δώσουμε φυλλάδια και Καινές Διαθήκες.

Υπήρχε θετική ανταπόκριση του κόσμου και όλο το υλικό δόθηκε σε ανθρώπους που κυκλοφορούσαν σε εκείνη την οδό.

Το απόγευμα είχαμε την ευκαιρία να διακονήσουμε την αδελφική εκκλησία της Μυτιλήνης και να χαρούμε με τους αδελφούς. Το βράδυ κάναμε μια σύντομη βόλτα στην πόλη και

επιστρέψαμε στα σπίτια των αδελφών που μας φιλοξενούσαν.

Την επομένη, Τετάρτη 06 Αυγούστου αναχωρήσαμε αεροπορικώς για Ρόδο.

Μας υποδέχθηκε ο αδελφός Γιώργος Παρασκευόπουλος ο οποίος μας φιλοξένησε στο σπίτι του.

Την επόμενη μέρα, επισκεφθήκαμε την εκκλησία της Ρόδου και μετά μοιράσαμε φυλλάδια και Καινές Διαθήκες στο κέντρο της Ρόδου, στην παλιά πόλη και με τη Χάρη του Θεού, όλο το υλικό παραδόθηκε σε ανθρώπους και καταστηματάρχες αυτής της περιοχής.

Ιδιαίτερα στη Ρόδο, μια νέα κοπέλα μας ζήτησε να της πούμε πώς μπορεί και αυτή να μοιράζει φυλλάδια και να υπηρετήσει τον Κύριο μέσω ιεραποστολών. Ανταλλάξαμε στοιχεία επικοινωνίας και εκείνη χαρούμενη μας αγκάλιασε και μας ευχαρίστησε.

Την Παρασκευή 08 Αυγούστου ήταν η ημέρα της επιστροφής. Φύγαμε γεμάτοι πολύτιμες εμπειρίες και αναμνήσεις, μα πάνω από όλα με τη χαρά Του Χριστού μέσα στις καρδιές μας. Είθε ο Κύριος να καρποφορήσει όλες τις προσπάθειες που γίνονται στο Όνομά Του για τη διάδοση του Λόγου Του.

Αμήν.

Πώς αντέδρασε η Χριστιανική Κοινότητα στις απόψεις του Αρείου

Αντώνης Περιάλης

Ο Άρειος διατύπωσε τις θεολογικές του θέσεις βασιζόμενος λανθασμένα σε δύο ασύμβατες βάσεις. Η πρώτη ήταν τα βιβλία της Αγίας Γραφής, όσα ήταν διαθέσιμα και αναγνωρισμένα στην εποχή του· η δεύτερη, τα νοητικά σχήματα και τα μεταφυσικά στερεότυπα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη.

Είναι γεγονός ότι η προσπάθεια διατύπωσης συνεπών θέσεων πάνω σε δύο διαφορετικά θε-

η ταυτόχρονη χρήση της Αγίας Γραφής και της ελληνικής φιλοσοφίας ως ισότιμες πηγές αυθεντίας δεν μπορεί να οδηγήσει σε συνεπή και ορθή θεολογία. Αυτό συνέβη και με τις απόψεις του Αρείου: στηρίχθηκε μεν σε χωρία της Βίβλου (ως ιερωμένος), αλλά παράλληλα υιοθέτησε μεταφυσικές προκειμένες της αρχαιοελληνικής σκέψης - κυρίως περί της αμεταβλησίας και της απόλυτης υπεροχής του Θεού. Με βάση την αρχαιοελληνική φιλοσοφία, τα συμπεράσματά του είχαν συνοχή. Με βάση τη Βίβλο, όμως, ήταν λανθασμένα⁴.

Ο Άρειος διέδιδε την αίρεσή του διαστρέφοντας τις Γραφές με δημόσια κηρύγματα στην Αλεξάνδρεια. Ο Αλέξανδρος, επίσκοπος Αλεξανδρείας, μπροστά στον κίνδυνο εξάπλωσης της διδασκαλίας του, συγκάλεσε το 321 Σύνοδο, η οποία κα-

Νωπογραφία της Οικουμενικής Συνόδου, Sistine Salon στο Βατικανό

μέλεια δεν οδηγεί σε ενιαία και ορθά συμπεράσματα. Από αυτήν ακριβώς τη μεθοδολογική σύγχυση πηγάζει και η ποικιλία των δογματικών αποκλίσεων στους πρώτους αιώνες, αλλά και μέχρι σήμερα.

Ένα απλό και κατανοητό παράδειγμα:

Όλοι έχουμε μάθει από το σχολείο ότι το άθροισμα των γωνιών ενός τριγώνου είναι 180°. Λίγοι όμως γνωρίζουν ότι αυτό όμως ισχύει μόνο στο επίπεδο και με βάση τα αξιώματα¹ του **Ευκλείδη**². Αν όμως στηριχθούμε στα αξιώματα της **γεωμετρίας του Riemann**³, τότε το ίδιο άθροισμα υπερβαίνει τις 180°. **Το συμπέρασμα λοιπόν εξαρτάται από τα αξιώματα**, δηλαδή από το νοητικό πλαίσιο που υιοθετούμε. Είναι επιστημονικά αδιανόητο να προσπαθεί κανείς να συναγάγει συμπεράσματα εφαρμόζοντας ταυτόχρονα δύο διαφορετικές βάσεις.

Με αυτό ως υπόβαθρο, γίνεται φανερό γιατί

ταδίκασε την αίρεση και καθαίρεσε τον Άρειο καθώς και τους ομόφρονες επισκόπους Μαρμαρικής Θεωνά και Πτολεμαΐδος Σεκούνδο⁵.

Παρά την καταδίκη, ο Άρειος συνέχισε να διαδίδει τις ιδέες του με ομιλίες, άσματα και ποιήματα έχοντας καταφύγει στην Παλαιστίνη. Μπροστά σε αυτή την κατάσταση και επιδιώκοντας την ειρήνη, ο Κωνσταντίνος έστειλε τον Όσιο⁶, επίσκοπο Κορδούης (Ισπανία), ως έμπιστο απεσταλμένο του συνοδευόμενο από γράμμα προς τον Αλέξανδρο και τον Άρειο, με σκοπό τη συμφιλίωση.

Η φράση του Κωνσταντίνου στο γράμμα:

«δημώδη ταῦτ' ἐστὶ καὶ παιδικαῖς ἀνοίαις ἀρμόττοντα μᾶλλον ἢ τῇ ἱερέων καὶ φρονίμων ἀνδρῶν συνέσει προσήκοντα»

δηλαδή

«Αυτά (τα ζητήματα) είναι δημώδη και

ταιριαστά μάλλον σε παιδικές ανοησίες παρά στη σύνεση ιερέων και συνετών ανδρών»,

αναδεικνύει ότι ο ίδιος δεν είχε στοιχειωδώς αντιληφθεί το μέγεθος του προβλήματος. Θεωρούσε ότι η διαμάχη για τη φύση του Χριστού δεν άξιζε σοβαρή αντιπαράθεση, κάτι που φανερώνει τη **πολιτική και όχι θεολογική του προσέγγιση** στο θέμα της ενότητας της Εκκλησίας.

Η μεσολάβηση του Οσίου δεν είχε αποτέλεσμα. Έτσι, ο Κωνσταντίνος αποφάσισε να συγκαλέσει την Α' Οικουμενική Σύνοδο με σκοπό να δοθεί οριστική λύση στη διαμάχη.

Βασίστηκε όμως η αντίδραση της Συνόδου αποκλειστικά στη Βίβλο;

Οι συνθήκες υπό τις οποίες ελήφθησαν οι αποφάσεις εξασφάλιζαν πράγματι ένα ορθό, βιβλικό συμπέρασμα;

Θα εξετάσουμε πρώτα τις συνθήκες αυτές και στη συνέχεια θα διαπιστώσουμε εάν και κατά πόσον οι μετέχοντες επίσκοποι και άλλοι που αντέδρασαν έφτασαν σε πλήρως ορθά βιβλικά συμπεράσματα. Γιατί, ακόμη και σε μια κατ' εξοχήν πνευματική απόφαση, **ο ρόλος των συνθηκών και του περιβάλλοντος είναι καθοριστικός** για την εγκυρότητα του τελικού πορίσματος.

Συνθήκες της Α' Οικουμενικής Συνόδου (Νίκαια, 325 μ.Χ.)

Η Α' Οικουμενική Σύνοδος συγκλήθηκε το καλοκαίρι του 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βιθυνίας (σημερινή Τουρκία) από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Μέγα, ο οποίος μόλις είχε εδραιώσει την εξουσία του και επεδίωκε την ενότητα στην Εκκλησία - όχι μόνο για λόγους πίστης, αλλά κυρίως για λόγους πολιτικής σταθερότητας στην αυτοκρατορία.

Κύρια Χαρακτηριστικά της Συνόδου

Το κύριο θέμα της Συνόδου ήταν η διδασκαλία του Αρείου, ο οποίος υποστήριζε κυρίως ότι «ο Υιός δεν είναι ομοούσιος⁷ με τον Πατέρα» και ότι «υπήρξε χρόνος που δεν υπήρχε».

Συμμετείχαν περίπου 220–318 επίσκοποι (ανάλογα με την πηγή), κυρίως από την Ανατολή. Παρών ήταν και ο νεαρός διάκονος Αθανάσιος της Αλεξάνδρειας, όχι όμως ακόμη ως επίσκοπος.

Η ατμόσφαιρα ήταν βαριά και πολιτικά φορτισμένη. Ο Κωνσταντίνος έπαιξε τον ρόλο μεσολαβητή και ειρηνοποιού, ωστόσο χωρίς θεολογική κατάρτιση· επιδίωκε τη λύση του ζητήματος μέσα από συμβιβασμό, κάτι που τελικά δεν επιτεύχθηκε με ήπιους όρους.

Οι θεολογικοί όροι που χρησιμοποιήθηκαν,

όπως «ομοούσιος», ήταν **φιλοσοφικοί** και όχι **βιβλικοί**. Ο όρος «ομοούσιος» προερχόταν από τη νεοπλατωνική οντολογία και χρησιμοποιήθηκε ως αντιαιρετικός όρος, όχι ως αυστηρά βιβλικός.

Ο ρόλος του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου υπήρξε προβληματικός σε μια τόσο σοβαρή θεολογική υπόθεση. Ήταν πολιτικός και οργανωτικός, αλλά δεν γνώριζε τις Γραφές. Δεν είχε ουσιαστική γνώση των θεμάτων που συζητιούνταν. Επιπλέον, η μητρική του γλώσσα ήταν τα λατινικά - όπως και των περισσότερων Ρωμαίων αξιωματούχων - ενώ η συζήτηση γινόταν στα ελληνικά. Αν και είχε κάποια επαφή με την ελληνική κουλτούρα, δεν μπορούσε να παρακολουθήσει θεολογική συζήτηση χωρίς διερμηνείς.

Σύμφωνα με τις πηγές, παρακολουθούσε τη διαδικασία μέσω μεταφραστών και ομιλούσε στους επισκόπους επίσης μέσω αυτών (π.χ. στον εναρκτήριο λόγο του). Έτσι, προήδρευε μεν, αλλά όχι ως θεολογικός καθοδηγητής· λειτουργούσε ως εγγυητής της διαδικασίας, επιβάλλοντας ηρεμία και τάξη όταν προέκυπταν εντάσεις. Διέθετε επίσης την πολιτική εξουσία να επικυρώσει ή να επιβάλει το αποτέλεσμα - και αυτό ακριβώς έκανε, εξορίζοντας τον Άρειο και τους υποστηρικτές του μετά τη λήξη των εργασιών.

Η θεολογική συζήτηση διεξαγόταν κυρίως από επισκόπους με ελληνική παιδεία, γνώση φιλοσοφίας και ρητορικής. Πολλοί ανήκαν σε διαφορετικές «σχολές» ερμηνείας (π.χ. Αντιοχείας, Αλεξανδρείας). Όπως τονίστηκε και στον πρόλογο, χρησιμοποιούσαν λανθασμένα και ως δεύτερη βάση την **ελληνική φιλοσοφία**, και έτσι στην επιχειρηματολογία τους κυριαρχούσαν φιλοσοφικοί όροι όπως: «ουσία», «υπόσταση», «γέννηση», «αρχή» - έννοιες που δεν αποτελούν μέρος της βιβλικής ορολογίας, η οποία **θα έπρεπε να είναι η μόνη αποδεκτή** στην συζήτηση τους.

Ο αυτοκράτορας δεν αναζητούσε την **αλήθεια της Γραφής**, αλλά την **πολιτική ομαλότητα** στην αυτοκρατορία. Γι' αυτό και υποστήριξε τελικά την απόφαση της πλειοψηφίας - όχι επειδή την κατανόησε θεολογικά, ούτε επειδή ήταν καθ' όλα ορθή, αλλά επειδή του παρουσιάστηκε ως οδός προς την εκκλησιαστική ενότητα που είχε σχέση με την πολιτική ενότητα...

Σύμφωνα με την παράδοση, καθώς ο Άρειος παρουσίαζε τις απόψεις του αρνούμενος τη θεότητα του Χριστού, ο Νικόλαος εξοργισμένος από τη βλασφημία - όπως την εκλάμβανε - τον χαστούκισε δημόσια. Ο Κωνσταντίνος, θεωρώντας την πράξη ασέβεια προς τη διαδικασία, διέταξε τη φυλάκισή του.

Το ίδιο βράδυ, όμως, λέγεται ότι ο Κωνστα-

ντίνος είδε όραμα του Χριστού και της Θεοτόκου να επιστρέφουν στον Νικόλαο τα επισκοπικά του άμφια, ως ένδειξη θείας επιδοκίμασής. Έτσι, ο επίσκοπος αποφυλακίστηκε και αποκαταστάθηκε.

Ανεξάρτητα από την ιστορική ακρίβεια του γεγονότος⁸, το περιστατικό αποκαλύπτει τη **συγκρουσιακή φύση** της Συνόδου, που δεν υπήρξε μια ήρεμη πνευματική αναζήτηση, αλλά μια σφοδρή αντιπαράθεση.

Τελικά, η Πολιτεία μέσω του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου **επέβαλε** την απόφαση της Συνόδου - ανεξάρτητα από την ορθότητά της⁹.

Επανερχόμενοι στον τίτλο της παραγράφου, «Συνθήκες της Α' Οικουμενικής Συνόδου (Νίκαια, 325 μ.Χ.)», τίθεται εύλογα το ερώτημα:

Το κείμενο που προέκυψε από εκείνη τη Σύνοδο αξίζει τον πνευματικό σεβασμό και την αποδοχή του στην ολότητά του από τους συνειδητούς Χριστιανούς που έχουν ως μοναδική βάση τους τη Βίβλο - ή αποτελεί απλώς ένα ιστορικό κείμενο με πολιτική σφραγίδα;

Οι θέσεις του Αρείου και ο αντίλογος της Συνόδου

Συνοπτικά, μπορούμε να παρουσιάσουμε τις θεολογικές θέσεις του Αρείου, όπως καταγράφονται από την πατερική γραμματεία, και τη σχετική θεολογική ανάλυση ως εξής:

1. «Ο Θεός είναι απολύτως μοναδικός, άναρχος και αμετάβλητος.»

Αρειος: Ο Θεός είναι μόνος αίδιος (αιώνιος), χωρίς αρχή, χωρίς ομοιότητα και κυρίως **αμετάβλητος**. Η αμεταβλησία Του σημαίνει ότι καμία άλλη ύπαρξη δεν μπορεί να μετέχει στη θεότητα Του ή να είναι της ίδιας ουσίας.

Σύνοδος: Δεν αμφισβητείται η μοναδικότητα και αμεταβλησία του Πατέρα, αλλά επιβεβαιώνεται ότι ο Υιός είναι ομοούσιος με τον Πατέρα - δηλαδή της ίδιας ουσίας, συνάναρχος και εξίσου αμετάβλητος¹⁰.

2. «Ο Υιός δεν είναι συναιώνιος με τον Πατέρα.»

Αρειος: «Ήν ποτε ότε οὐκ ἦν» - υπήρξε στιγμή που ο Υιός δεν υπήρχε.

Σύνοδος: Απορρίπτεται ρητά. Ο Υιός «γεννηθέντα έκ τοῦ Πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων». Ο Πατέρας δεν υπήρξε ποτέ χωρίς τον Λόγο Του.

3. «Ο Υιός δημιουργήθηκε έξ οὐκ ὄντων (από το μηδέν).»

Αρειος: Ο Λόγος δεν προέρχεται από την ουσία του Πατέρα, αλλά είναι κτίσμα - ποιητός και όχι γεννητός. Συνεπώς, είναι και αυτός **μεταβλητός**, σε αντίθεση με την αμεταβλησία του Θεού.

Σύνοδος: Ο Υιός είναι γεννηθείς, όχι δημιουργηθείς: «γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί». Η λέξη «οὐ ποιηθέντα» επιλέχθηκε για να απορρίψει την άποψη ότι ο Υιός είναι δημιουργήμα.

4. «Ο Υιός δεν είναι τέλειος Θεός· διαφέρει στην ουσία από τον Πατέρα.»

Αρειος: Ο Υιός, αν και ανώτερος από κάθε κτίσμα, δεν έχει την ίδια ουσία με τον Πατέρα. Το ομοούσιο θεωρείται απειλή για τον μονοθεϊσμό.

Σύνοδος: Ο Υιός είναι πλήρως Θεός, «ὁμοούσιος τῷ Πατρί». Η χρήση του όρου είναι κρίσιμη, παρότι μη βιβλική. Αθανάσιος: «εἰ ἕτερος κατ' οὐσίαν, ἄρα οὐκ ἔστιν Θεός.»

5. «Η σοφία και η γνώση του Υιού είναι περιορισμένη.»

Αρειος: Ο Υιός, ως κτίσμα, δεν γνωρίζει πλήρως τον Πατέρα. Δεν μετέχει της απόλυτης θείας γνώσεως, καθώς η θεία γνώση είναι αμετάβλητη, ενώ ο Υιός είναι μεταβλητός.

Σύνοδος: Ο Υιός γνωρίζει πλήρως τον Πατέρα, διότι είναι Θεός εκ φύσεως και μετέχει της ίδιας αμετάβλητης ουσίας.

(Ματθ. 11:27): «οὐδείς ἐπιγινώσκει τὸν Πατέρα εἰ μὴ ὁ Υἱός»¹¹.

6. «Η ενότητα Υιού και Πατέρα είναι ηθική, όχι ουσιαστική.»

Αρειος: Ο Υιός είναι Θεός μόνο κατ' αζίαν ή υπακοήν, όχι κατ' ουσίαν. Η σχέση τους είναι λειτουργική και ηθική, όχι μεταφυσική. Η θεότητα του Πατέρα παραμένει αμετάβλητη και ασύγκριτη.

Σύνοδος: Η ενότητα είναι ουσιαστική, επειδή Υιός και Πατήρ μετέχουν της ίδιας αμετάβλητης θείας ουσίας.

(Ιω. 14:9): «ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα».

7. «Ο Λόγος είναι το όργανο δια του οποίου ο Πατέρας δημιούργησε τον κόσμο.»

Αρειος: Ο Υιός δημιουργήθηκε για να δημιουργήσει τον κόσμο, δηλαδή ως ενδιάμεσο όργανο.

Σύνοδος: Ο Υιός είναι Θεός Δημιουργός μαζί με τον Πατέρα.

(Ιω. 1:3): «Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο...». Ο Θεός δεν χρησιμοποιεί κτιστό όργανο για να δημιουργήσει. Η δημιουργική Του ενέργεια είναι αμετάβλητη, και συνεπώς δεν μπορεί να ασκείται μέσω μεταβλητού.

8. «Ο Λόγος είναι μεταβλητός· γι' αυτό έγινε άνθρωπος.»

Αρειος: Ως κτίσμα, ο Λόγος είναι μεταβλητός και γι' αυτό δύναται να σαρκωθεί και να πάθει. Η μεταβλητότητά Του εξηγεί την ενανθρώπιση.

Σύνοδος: Η θεία φύση του Υιού είναι **αμετάβλητη**. Η ενανθρώπιση δεν συνεπάγεται

μεταβολή της θεότητας, αλλά ένωση με την ανθρωπίνη φύση.

(Φιλιπ. 2:6-7): «ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων... ἐαυτὸν ἐκένωσεν... γενόμενος ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων».

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε ότι η πλειοψηφία των θεολογικών απαντήσεων προέρχεται από τον Αθανάσιο, χωρίς να είναι ο μόνος. Ιδιαίτερα σημαντικές υπήρξαν και οι παρεμβάσεις του Αλέξανδρου Αλεξανδρείας, του Ευσέβιου Νικομηδείας (ο οποίος αρχικά στήριζε τον Άρειο, αλλά τελικά υπέγραψε το Σύμβολο υπό πίεση), και άλλων επισκόπων. Τα πρακτικά της Συνόδου της Νίκαιας δεν σώζονται ακέραια, αλλά οι επιστολές, απολογίες και τα έργα πατέρων (Αθανάσιος, Ευσέβιος Καισαρείας κ.ά.) αποκαλύπτουν με κάποιες λεπτομέρειες τις συζητήσεις.

Παρατηρήσεις πάνω στις απαντήσεις που έδωσε η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος στα επιχειρήματα του Αρείου και των οπαδών του

Είναι γεγονός ότι η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος απέρριψε τις αντιβιβλικές απόψεις του Αρείου, τις οποίες εκείνος ανέπτυξε κυρίως με βάση την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και όχι τα τότε κυκλοφορούμενα βιβλία της Καινής Διαθήκης. Η Παλαιά Διαθήκη υπήρχε ήδη ολόκληρη, μεταφρασμένη στα ελληνικά (Ο΄).

σοφικής σκέψης στη διαμόρφωση της χριστιανικής θεολογίας - ειδικά σε θεμελιώδη ζητήματα όπως η **αμεταβλητότητα του Θεού**, η ένωση των δύο φύσεων στον Χριστό και η ερμηνεία του «ἐκένωσεν ἐαυτόν» (Φιλιπ. 2:7). Ακόμα και η όλη επιχειρηματολογία βασίστηκε σε έξω-βιβλικούς όρους

Θα εξετάσουμε βήμα-βήμα τί στηρίζεται βιβλικά και ιστορικά, και πού εντοπίζεται η ένταση ανάμεσα στη μαρτυρία της Αγίας Γραφής και τις φιλοσοφικές κατηγορίες.

Η αμεταβλητότητα του Θεού

Κατά την αρχαία ελληνική φιλοσοφία - ιδιαίτερα στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη - ο Θεός νοείται ως απολύτως **αμετάβλητος**: δεν αλλάζει, δεν μετανοεί, δεν επηρεάζεται από εξωτερικούς παράγοντες. Αυτήν ακριβώς την έννοια φαίνεται να αποδέχθηκαν τόσο ο Άρειος όσο και οι Πατέρες της Α΄ Συνόδου.

Το ερώτημα είναι: συμφωνεί αυτή η άποψη με τη Βιβλική μαρτυρία;

Παραθέτουμε πίνακα με **παραδείγματα αμεταβλητότητας του Θεού** από την Παλαιά Διαθήκη, με βάση το ελληνικό κείμενο των Ο΄:

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο Θεός, όπως αποκαλύπτεται στις Γραφές, δρα, μεταμελείται, αλλάζει γνώμη, ανταποκρίνεται - δεν

Βιβλικό Εδάφιο	Περιγραφή	Τι δείχνει
Γένεση 6:6-7	«καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενόηθη»	Ο Θεός λυπάται για τη δημιουργία του ανθρώπου λόγω της αμαρτίας.
Γένεση 22:12	«νῦν γὰρ ἔγνων ὅτι φοβῆ τὸν θεὸν σύ»	Ο Θεός δηλώνει ότι τώρα "μαθαίνει" ότι ο Αβραάμ τον φοβάται (τον υπολογίζει).
Ἐξοδος 3:7-8	«καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων»	Ο Θεός βλέπει τον πόνο και ενεργεί για λύτρωση.
Ἐξοδος 32:14	«καὶ ἴλασθη Κύριος...»	Αλλάζει γνώμη μετά την προσευχή του Μωυσή.
Α΄ Βασ. 15:11	«Παρακέκλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα»	Απόρριψη του Σαοὺλ - μεταμέλεια Θεού λόγω της ανυπακοής του Σαοὺλ.
Ιωνάς 3:10	«καὶ μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησεν»	Δεν εκτελεί την καταστροφή της Νινευή.
Ησαΐας 38:5	«ἰδοὺ προστίθιμι πρὸς τὸν χρόνον σου ἔτη δέκα πέντε·»	Ο Θεός παρατείνει τη ζωή του Εζεκία δεκαπέντε χρόνια.
Ιεζ. 18:21-24	«καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψη...»	Αλλαγή κρίσης σύμφωνα με ανθρωπίνη συμπεριφορά.

Παρόλα αυτά, στην απάντηση της Συνόδου γίνεται εύκολα αντιληπτή η επίδραση της φιλο-

είναι ο αμετάβλητος «πρώτος κινούν» των φιλοσόφων.

Η έννοια της **απόλυτης αμεταβλησίας** δεν

προέρχεται από τη Βίβλο, αλλά από τη μεταφυσική παράδοση της ελληνικής σκέψης. Οι εκκλησιαστικοί Πατέρες, έχοντας γαλουχηθεί σε αυτό το φιλοσοφικό περιβάλλον, φαίνεται ότι υιοθέτησαν ασυνείδητα (ή συνειδητά) ορισμένα φιλοσοφικά αξιώματα ως θεολογικά δεδομένα. Αν είχαν περιοριστεί αποκλειστικά στη μαρτυρία της Αγίας Γραφής, είναι πιθανό να είχαν αποφύγει τέτοιες θεολογικές προϋποθέσεις.

Ακόμα και όταν κάποιος υπερασπίζεται μια Βιβλική αλήθεια, **αν το κάνει με λανθασμένα ή αντιβιβλικά επιχειρήματα, μπορεί να οδηγηθεί σε νέα θεολογικά αδιέξοδα**. Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, στη διατύπωση του δόγματος περί **διπλής φύσεως** του Χριστού, το οποίο θα εξετάσουμε αργότερα.

Ο Λόγος του Θεού μάς δόθηκε για να Τον γνωρίζουμε αυθεντικά. Κάθε φιλοσοφική - επιστημονική - πολιτιστική σκέψη είναι αποδεκτή μόνο στο βαθμό που συμβαδίζει με τη Γραφή· αλλιώς δεν μπορεί να λειτουργεί ως θεμέλιο της πίστης.

Ο απόστολος Παύλος σημειώνει:

«γνωρίζαντες τὸν Θεὸν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν... ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν» (Ρωμ. 1:21).

Αυτό φαίνεται να συνέβη εν μέρει και στη Νίκαια: παρά τη γνώση της Βιβλικής εικόνας ενός Θεού που πράττει, μεταμελείται και επικοινωνεί δυναμικά με τον άνθρωπο, οι Πατέρες προτίμησαν να στηρίζουν την υπεράσπιση της θεότητας του Υιού πάνω στη **φιλοσοφική αμεταβλησία**, παραμερίζοντας τα δεδομένα της αποκάλυψης του Λόγου του Θεού.

Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι για αιώνες, μέχρι και τον Μεσαίωνα, η αμφισβήτηση του Πλάτωνα ή του Αριστοτέλη θεωρούνταν ένδειξη άγνοιας και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Έτσι, ενώ καλώς καταδικάστηκε η αιρετική διδασκαλία του Αρείου, η υπεράσπιση της ορθής πίστης επιβαρύνθηκε με επιχειρήματα περί «απαράλλακτου Θεού», τα οποία δεν έχουν Βιβλικό έρεισμα. Από αυτή τη λανθασμένη αφετηρία προέκυψαν και άλλες παρεκκλίσεις, όπως η έννοια ενός «θεανθρώπινου προσώπου» με δύο πλήρεις φύσεις, ερμηνευμένου με κατηγορίες αντιβιβλικές.

Ενισχυτικές πηγές και αναφορές

Τις παραπάνω θεολογικές και ιστορικές παρατηρήσεις επιβεβαιώνουν και αναδεικνύουν σημαντικοί μελετητές της θεολογικής παράδοσης, τους οποίους ανέδειξε η έρευνα μέσω τεχνητής νοημοσύνης:

1. Adolf von Harnack - History of Dogma

«Η ελληνική φιλοσοφία εισήλθε στο σώμα της εκκλησιαστικής θεολογίας και του δογματισμού τόσο βαθιά, ώστε είναι σχεδόν αδύνα-

το να διαχωρίσει κανείς το τι είναι αυθεντικά βιβλικό από το τι είναι φιλοσοφικά διαμορφωμένο.»

Ο Harnack υποστηρίζει ότι η έννοια της «θείας φύσης» ως απαθούς, αμετάβλητης και αιωνίως ίδιας δεν προέρχεται από τη Γραφή, αλλά από πλατωνικά-στωικά πρότυπα.

2. Jaroslav Pelikan – The Christian Tradition (Τόμος 1)

«Η γλώσσα των Πατέρων... δεν ήταν απλώς εμβολιασμένη με ελληνικούς όρους· ολόκληρη η λογική της θεολογικής τους σύλληψης είχε ελληνική δομή.»

Ο Pelikan επισημαίνει ότι οι Πατέρες ένιωθαν υποχρεωμένοι να διατυπώσουν τον Θεό με όρους της ελληνικής μεταφυσικής (αναλλοίωτος, άτρεπτος, άχρονος), ακόμη και όταν αυτοί συγκρούονταν με τη βιβλική εμπειρία.

3. Wolfhart Pannenberg - Systematic Theology

«Το δόγμα της αμεταβλησίας του Θεού είναι περισσότερο προϊόν της ελληνικής σκέψης παρά της βιβλικής αποκάλυψης.»

Ο Pannenberg τονίζει ότι πολλές πατερικές διατυπώσεις, ιδιαίτερα στον χώρο της Χριστολογίας, στηρίχθηκαν σε ελληνοφιλοσοφικές προϋποθέσεις, οδηγώντας σε εσωτερικές θεολογικές εντάσεις.

4. Gregory A. Boyd – The Myth of a Christian Nation

«Η άρνηση της θείας αλλαγής δεν είναι απαραίτητα χριστιανική. Είναι φιλοσοφική - και έρχεται από τον Πλάτωνα, όχι από τον Ιησού ή τους προφήτες.»

Ο Boyd επισημαίνει ότι η θεολογική εικόνα ενός αμετάβλητου, απολύτως απαθούς Θεού δεν συμβαδίζει με τον Θεό της Βίβλου, ο οποίος μεταμελείται, συγκινείται και ενεργεί εντός της ιστορίας.

5. Thomas F. Torrance – The Trinitarian Faith

«Η θεολογία της Νίκαιας, παρόλο που ήθελε να παραμείνει πιστή στη Βιβλική μαρτυρία, απέκτησε μεγάλο μέρος της ορολογίας και του νοητικού πλαισίου της από το ελληνικό φιλοσοφικό περιβάλλον.»

Ο Torrance τονίζει την ένταση μεταξύ της εκκλησιαστικής πίστης και της πνευματικής γλώσσας της εποχής, την οποία οι Πατέρες υιοθέτησαν εν μέρει για λόγους απολογητικούς και συστηματικούς.

6. Clement of Alexandria και Ωριγένης

Και οι δύο θεωρούσαν τη φιλοσοφία αναγκαίο πρόπλασμα της θείας αλήθειας. Ο Ωριγένης συγκεκριμένα διακήρυξε:

«Η φιλοσοφία είναι το προσίμιο του Ευαγγελίου», υποδεικνύοντας την πλατωνική επιρ-

ροή στη θεολογική του προσέγγιση.

7. Πατέρες της Εκκλησίας

Θεολόγοι όπως ο Μέγας Αθανάσιος, ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός και ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός χρησιμοποίησαν εκτενώς φιλοσοφικούς όρους όπως:

- *ἄτρεπτος* (αμετάβλητος)
- *ἀπαθής* (ανεπηρέαστος)
- *ἐνέργεια* και *οὐσία*
- *μετουσίωσις*

Οι όροι αυτοί δεν συναντώνται στη βιβλική γλώσσα, αλλά προέρχονται από την ελληνική οντολογία και μεταφυσική, δείχνοντας τη βαθιά φιλοσοφική ενσωμάτωση στο χριστιανικό δόγμα.

Συμπερασματικές σκέψεις

Τα παραπάνω δεδομένα καταδεικνύουν ότι το αρχαιοελληνικό φιλοσοφικό πλαίσιο δεν λειτούργησε απλώς ως βοηθητικό εργαλείο, αλλά ως καθοριστικό καλούπι μέσα στο οποίο οι Πατέρες της Εκκλησίας επιχείρησαν να ερμηνεύσουν, να διατυπώσουν και να υπερασπιστούν τη Βιβλική πίστη. Η πρόθεσή τους ήταν, αναμφίβολα, να προστατεύσουν τη θεολογική αλήθεια της Εκκλησίας από παρεκκλίσεις και αιρέσεις - και σε κάποιο βαθμό το κατάφεραν. Εντούτοις οι φιλοσοφικοί όροι, κατηγορίες και εννοιολογικά εργαλεία που επιστρατεύτηκαν δεν ήταν ιδεολογικά ουδέτερα.

Σε καίριες θεολογικές περιοχές, όπως το ζήτημα της **αμεταβλησίας του Θεού**, η θεολογική μαρτυρία της Βίβλου επισκιάστηκε από τις απαιτήσεις της ελληνικής μεταφυσικής. Η έννοια ενός Θεού απαθούς, άτρεπτου και έξω-χρονικού δεν αντλείται από τη βιβλική εμπειρία, αλλά από πλατωνικές-στωικές αρχές, οι οποίες κατόπιν εσωτερικεύθηκαν από τη θεολογία των Οικουμενικών Συνόδων. Κατά συνέπεια, τα δόγματα που προέκυψαν - αν και ιστορικά θεμελιωμένα και εκκλησιαστικά εδραιωμένα - ενσωμάτωσαν στοιχεία ξένα προς το πνεύμα και το γράμμα της Γραφής.

Ως εκ τούτου, η αποδοχή τους από τη σύγχρονη Χριστιανική κοινότητα οφείλεται εν πολλοίς στη **δύναμη της ιστορικής παράδοσης**, στα φιλοσοφικά στερεότυπα και όχι απαραίτητα στη **Βιβλική εγκυρότητα**. Κανένα συνοδικό κείμενο, ανεξαρτήτως του κύρους του, δεν μπορεί να σταθεί υπεράνω της Αγίας Γραφής, η οποία παραμένει το κατ' εξοχήν κριτήριο της αλήθειας - εφόσον ερμηνεύεται με λογικότητα και ακρίβεια.

Στο επόμενο: «Η αποδοχή της αμεταβλησίας του Θεού της αρχαίας Ελληνικής φιλοσοφίας, από τους πατέρες, επιβάλλει το δόγμα της "διπλής φύσης" του Ιησού Χριστού επί της γης»

Σημειώσεις

¹**Αξιώματα:** Βασικές ιδέες ή αρχές που θεωρούνται σωστές χωρίς απόδειξη και πάνω τους χτίζεται όλο το υπόλοιπο σύστημα σκέψης. Δεν υπάρχει κανένα νοητικό οικοδόμημα που δεν έχει σαν βάση αξιώματα

²*Ευκλείδης (3ος αι. π.Χ.):* Θεμελιωτής της κλασικής (ευκλείδειας) γεωμετρίας. Τα αξιώματά του είναι η βάση για την παραδοσιακή γεωμετρία που διδάσκεται στο σχολείο, όπου το τρίγωνο έχει άθροισμα γωνιών 180°.

³*Bernhard Riemann (19ος αι.):* Μαθηματικός που εισήγαγε τη μη ευκλείδεια γεωμετρία. Στο καμπύλο χωροχρονικό πλαίσιο (π.χ. στην επιφάνεια μιας σφαίρας), το άθροισμα των γωνιών ενός τριγώνου είναι μεγαλύτερο από 180°.

⁴Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι και η Βίβλος, για όποιον την αποδέχεται, λειτουργεί ως **αξίωμα**. Υπάρχουν χιλιάδες ενδείξεις υπέρ της αξιοπιστίας της - η εσωτερική της συνέπεια, η ιστορική της συνοχή και η προφητική της ακρίβεια συνιστούν ένα πραγματικό θαύμα. Ωστόσο, δεν υπάρχει εξωτερική, ανεξάρτητη **απόδειξη** που να επιβεβαιώνει την εγκυρότητά της πέραν του ίδιου του περιεχομένου της.

Η αποδοχή της ως θεμέλιο της αλήθειας είναι ζήτημα **πίστεως**: πίστης η οποία, σύμφωνα με την ίδια τη Γραφή, είναι «βεβαίωση πραγμάτων ού βλεπομένων» (Εβρ. 11:1).

Οι συνειδητοί Χριστιανοί την έχουν επιλέξει ως **τη μία και μοναδική βάση** πάνω στην οποία οικοδομούν τη σκέψη και τη ζωή τους και αυτή η επιλογή τους, τους δικαιώνει καθημερινά.

⁵Θεοδωρίτου, Εκκλησιαστική Ιστορία, κεφ.στ, εν Migne, PG 82

⁶Όσιος ήταν **σύμβουλος του Κωνσταντίνου** σε θεολογικά ζητήματα και **προήδρευσε ουσιαστικά στη Σύνοδο της Νίκαιας**, εκπροσωπώντας τον αυτοκράτορα.

⁷Ο όρος ουσία από τον οποίο εξήλθε το «ομοούσιος» δεν είναι Βιβλικός αλλά αρχαιοελληνικός με τον οποίο θα ασχοληθούμε σε επόμενο άρθρο

⁸Η πληροφορία ότι ο Άγιος Νικόλαος χαστούκισε τον Αρειο στη Σύνοδο της Νίκαιας προέρχεται από μεταγενέστερες εκκλησιαστικές παραδόσεις και δεν αναφέρεται στα επίσημα πρακτικά της Συνόδου.

Τεκμηριώνεται κυρίως στον *Βίο του Αγίου Νικολάου* του Συμεών του Μεταφραστή (10ος αι.) και σε υμνογραφικά κείμενα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, όπως τα Μηναία. Βλέπε:

- Συμεών ο Μεταφραστής, *Βίος Αγίου Νικολάου* (PG 116, 317–356)
- Jaroslav Pelikan, *The Christian Tradition*, τόμ. 1, σελ. 213
- Philip Schaff, *History of the Christian Church*, Vol. 3, κεφ. IX
- Fr. Alexander Schmemmann, *The Historical Road of Eastern Orthodoxy*, σελ. 88–89

⁹«Τα πρώτα 600 χρόνια της Εκκλησίας» Γεώργιος Χατζιαντωνίου

¹⁰Κατά Αρειανών Α' (Αθανάσιος): «Ο Πατήρ ἦν πάντοτε, καὶ οὐδέποτε οὐκ ἦν ὁ Υἱός· ἀλλὰ ἦν ὁ Υἱὸς αἰὶ συνυπάρχων τῷ Πατρί.»

¹¹Αθανάσιος: «Ο Λόγος ἐκ φύσεως γνωρίζει πάντα, ὡς Θεὸς ἐκ Θεοῦ.»

Χαρά και σπορά

Παιδικές Κατασκηνώσεις Σουνίου

Κώστας Βάγιας

Ημέρα Σάββατο 28 Ιουνίου 2025. Ημέρα υποδοχής της 1ης κατασκηνωτικής περιόδου των κοριτσιών. Ένα γεγονός, μία προετοιμασία που ποτέ δεν φαίνεται ότι είναι αρκετή και που πολλές φορές για κάποια θέματα συντήρησης, βελτίωσης και συμμόρφωσης στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις της πολιτείας, ποτέ δεν σταματά.

σει κάτι. Και αυτό το κάτι ξεδιπλώθηκε τις επόμενες εβδομάδες.

Το πρωινό ξύπνημα, το μοίρασμα και η φροντίδα του χώρου, το στρώσιμο του κρεβατιού, η συμβίωση από τα πρώτα μαθήματα. Η φροντίδα των ομαδάρχων και του προσωπικού για την τήρηση του ωραρίου, την ασφάλεια την ενθάρρυνση, την κατανόηση την αγάπη και την

Εξάλλου τίποτα δεν θεωρείται δεδομένο, μιας και κάθε χρόνο η κατασκήνωση πρέπει να δώσει “εξετάσεις” στους εμπλεκόμενους κρατικούς φορείς, για να της δώσουν την άδεια να λειτουργήσει τις κατασκηνωτικές περιόδους.

Ένας κόσμος αθέατος αδελφοί και αδελφές, πίσω από τις πόρτες που πασχίζουν να κάνουν το καλύτερο για ποιον; Μα για τον Κύριο, που τους εμπιστεύεται αυτές τις ψυχές των παιδιών. Ψυχές που έρχονται για πρώτη φορά, άλλες για σειρά ετών, να περάσουν 15 μέρες σε αυτό το πανέμορφο κομμάτι γης που “ξαπλωμένο” αγναντεύει το πέλαγος. Στιγμές αναφοράς για χιλιάδες παιδιά και γονείς που κρατούν ζωντανές τις αναμνήσεις τους από εκεί “*Η περασμένη εβδομάδα νιώθαμε ότι δεν θα τελείωνε ποτέ. Τα παιδιά δεν κρατιόντουσαν με τίποτα. Δεν έβλεπαν την ώρα να έρθει η σημερινή μέρα*”, μου είπαν σχεδόν ταυτόχρονα δύο οικογένειες. Και αυτό ήταν μία έκπληξη, κάτι καλό, μία ελπίδα, μία βεβαιότητα ότι ο Κύριος είχε ετοιμά-

καθοδήγηση των παιδιών σε πρώτη προτεραιότητα. Η αφοσίωση και το παράδειγμά τους, βοήθεια για τα παιδιά για να ανακαλύψουν αξίες, όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός, η ταπεινοφροσύνη και η ευγνωμοσύνη. Αλλά τι ωραίες στιγμές, οι στιγμές που μαθαίνουν κάθε μέρα και ένα εδάφιο. Η ώρα της πρωινής διδασκαλίας με ύμνους και μελέτη κάθε φορά μίας ξεχωριστής βιβλικής ενότητας. Καρδιές που γεμίζουν με αγάπη, ελπίδα και πίστη. Αλλά και εκεί που η μέρα τελειώνει και γύρω από τα κρεβάτια τους προσεύχονται, τι γλυκιά στιγμή.

Πάνω απ’ όλα και για αυτό, όλα γίνονται. Για την **σπορά**. Να πέσει ο σπόρος του Λόγου του Θεού σε αυτές τις ψυχές. Αυτός είναι ο στόχος.

Μα και η χαρά, το γέλιο, τα παιχνίδια, τα αθλήματα, τα δημιουργικά εργαστήρια, το καθημερινό μπάνιο στη θάλασσα, οι ξεναγήσεις στο βουνό και όχι μόνο και οι πνευματικές

βραδιές. Εκείνη η βραδινή ψυχαγωγία; Αυτή η νοσταλγία των παλιών παιχνιδιών της γειτονιάς που έθρεψαν εμάς τους μεγαλύτερους, ο ε-

Έτσι και φέτος κάτω από δικό Του βλέμμα ήμασταν ασφαλείς, οι μέρες κύλησαν και έφτασε το τέλος. Χαρούμενοι γονείς που είχαν

μπλουτισμός τους με την εφευρετικότητα των στελεχών που είναι υπεύθυνοι για αυτά, προάγουν την ομαδικότητα, τον συναγωνισμό, τη διασκέδαση, με τόσα απλά μέσα, κόντρα στη σημερινή εποχή της απομόνωσης και της εξάρτησης από την τεχνολογία.

Κοινές εμπειρίες, ένα "ζύμωμα", μία μοναδική ευκαιρία να χτιστούν γνωριμίες και γιατί όχι φιλίες.

να πουν μόνο καλά "Του χρόνου θα συστήσουμε την κατασκήνωση σε ακόμα περισσότερους. Ευχαριστούμε πολύ".

Πόσο μεγάλη ευλογία και ικανοποίηση στις καρδιές όλων μας, όταν με αυτόν τον τρόπο τιμάται ο Κύριος.

Αλλά και δύσκολες στιγμές. Κάποιες αυθόρμητες αγκαλιές και δάκρυα από μάτια νέων και παιδιών, δυσκολεύουν τον αποχαιρετισμό. Από την άλλη, μάτια που λάμπουν από χαρά, ισορ-

-Πότε θα πάμε να κοιμηθούμε;

-Νυστάζατε; Τους ρώτησα.

-Περνάτε καλά; συνέχισα.

- Τέλεια!! ήταν η απάντησή τους.

Και αυτό είναι μία είσπραξη ικανοποίησης, κάτι που δεν μπορεί να αποτιμηθεί. Είναι η απέραντη ευγνωμοσύνη προς τον Κύριο, όταν μας δίνει την ευκαιρία να τον υπηρετήσουμε.

ροπούν κάπως την κατάσταση.

"Εάν ο Κύριος επιτρέψει να ζήσουμε θα σας δούμε και στα προγράμματα στις 17 Νοεμβρίου 2025 και των Βαΐων το 2026 πριν το καλοκαίρι. Ανυπομονούμε. Μην στεναχωριέστε. Τίποτα δεν πήγε χαμένο. Ευχαριστούμε τον Κύριο για όλους εσάς".

Κύριε σε ευχαριστούμε.

Καλοκαιρινή Συνάντηση οικογενειών στο Σούνιο

Τζένιφερ Τζακ

Σούνιο – το ίδιο το όνομα δημιουργεί μέσα μας μια ατμόσφαιρα αγάπης, ειρήνης και προσευχής – ένα γαλήνιο πράσινο τόπο όπου ακούγεται μόνο το θρόισμα του αέρα στα δένδρα,

πής και επικοινωνίας με τον Κύριο, την ώρα της μεγαλόπρεπης ανατολής του ηλίου. Πόσο ανάγκη έχουμε να προσευχόμαστε ο ένας για τον άλλο! Πόσο ονόματα έρχονταν στη μνήμη, πόσα περιστατικά!

και η υμνωδία των πουλιών που τονίζει τη σιωπή.

Το θερινό πρόγραμμα των οικογενειών ξεκίνησε πριν 55 χρόνια. Φτάνοντας φέτος, περπάτησα την πρώτη μέρα, όπως συνήθιζα κάθε χρόνο, στα νοσταλγικά μονοπάτια μέχρι τη μεγάλη βεράντα επάνω, σταματώντας συχνά, καθώς θυμόμουνα μια-μια τις ψυχές που κοπίαζαν σ' αυτό τον τόπο να δώσουν το ευαγγέλιο σε παιδιά και μεγαλύτερους.

Θυμόμουνα τον παππού Σπύρο που ανέβαινε σιγά-σιγά κάθε πρωί, σταματώντας κάθε λίγα βήματα για να σηκώσει την καρδιά του σε προσευχή για κάποια ψυχούλα. Ίσως καθήμενο σαν και μένα κάτω από ένα δένδρο για μια ώρα σιω-

Άγιοι εργάτες του Θεού που δούλευαν ακούραστα για τη δόξα Του και άλλοι αφιερωμένοι αδελφοί και αδελφές που πήραν τη θέση τους και συνεχίζουν και σήμερα να «πλένουν πόδια».

Σούνιο – τόπος προσευχής, μελέτης, πνευματικών ομιλιών, ύμνων, αδελφικής κοινωνίας. Στο τραπέζι μας στην τραπεζαρία φέτος προερχόμασταν από 5 διαφορετικές χώρες! Ξαναβρεθήκαμε με παλιούς φίλους και σφυρηλατήθηκαν καινούργιες εν Χριστώ φιλίες.

Το φαγητό, όπως πάντα, εκλεκτό, στολισμένο καλλιτεχνικά! Ευχαριστούμε τα αδέρφια της κουζίνας. Η ευλογημένη παρέα μας άνοιγε την

όρεξη. Οι μέρες μας, ένα ευλογημένο μείγμα από κηρύγματα, πρακτική διδασχή, προσευχή και αδελφική συζήτηση την ώρα του φαγητού.

Η μέρα μας ξεκινούσε με το πλούσιο πρωινό, μια ευκαιρία πνευματικής συναναστροφής για μοναχικούς σαν εμένα. Απολαμβάναμε ποικίλο πρόγραμμα πνευματικών ομιλιών από πεπειραμένους αδελφούς που μας ενέπνεαν και μας ενθάρρυναν στον αγώνα μας για τον Κύριο. Τα κηρύγματα ήταν πλούσια, ζεστά, και πολύ πρακτικά και μερικές φορές προκαλούσαν έντονη συζήτηση. Στην ελεύθερη ώρα που ακολούθησε, πολλοί αδελφοί έκαναν μπάνιο στα γαλάζια νερά του Σουνίου. Μετά το μεση-

στό αδελφοί και αδελφές μας και μας έκανε εντύπωση η δίψα τους για το λόγο του Θεού. Πιστεύω ότι ο Θεός εργάζεται και θα εξακολουθήσει να εργάζεται ανάμεσά τους.

Τα παιδάκια τους, γεμάτα αγάπη και ενθουσιασμό, προσπαθούσαν να μας μάθουν τη γλώσσα τους, όχι με μεγάλη επιτυχία στη δική μου περίπτωση, αν και θυμάμαι ότι «σο κερές» σημαίνει «τι κάνεις;» και «λάτσε», «καλά». Χάρηκα που έμαθα ότι μερικά απ' αυτά τα παιδιά πάνε καλά. Το μεγάλο πρόβλημα είναι που δεν ξέρουν να διαβάζουν και να γράφουν.

Η ομάδα αυτή και οι αδελφοί που την διακονούν ζητάνε τις προσευχές μας. Νομίζω ότι στο

μεριανό γεύμα και τη σιέστα ήταν η ώρα του καφέ στη βεράντα, συνήθως συνοδευόμενη από λαχταριστά γλυκά από τα χέρια της μαγείρισσάς μας, μια ώρα που διήγειρε το ενδιαφέρον ιδιαίτερα – αλλά όχι μόνο – των παιδιών!

Ακολουθούσε το βραδυνό φαγητό, πάντα πλούσιο και νόστιμο, και μετά, μαζευόμασταν στη βεράντα για να ακούσουμε κυρίως διάφορα θέματα για την ιστορία των εκκλησιών στην Ελλάδα και αλλού, και τις θαυμάσιες επεμβάσεις του Θεού στη ζωή των αδελφών μας.

Φέτος είχαμε ένα ειδικό δώρο Θεού, μια μεγάλη ομάδα Ρομά, που διακονούνται στην εκκλησία της ΕΕΕ Λάρισας, ήταν κοντά μας για πρώτη φορά. Αρκετοί απ' αυτούς ήταν εν Χρι-

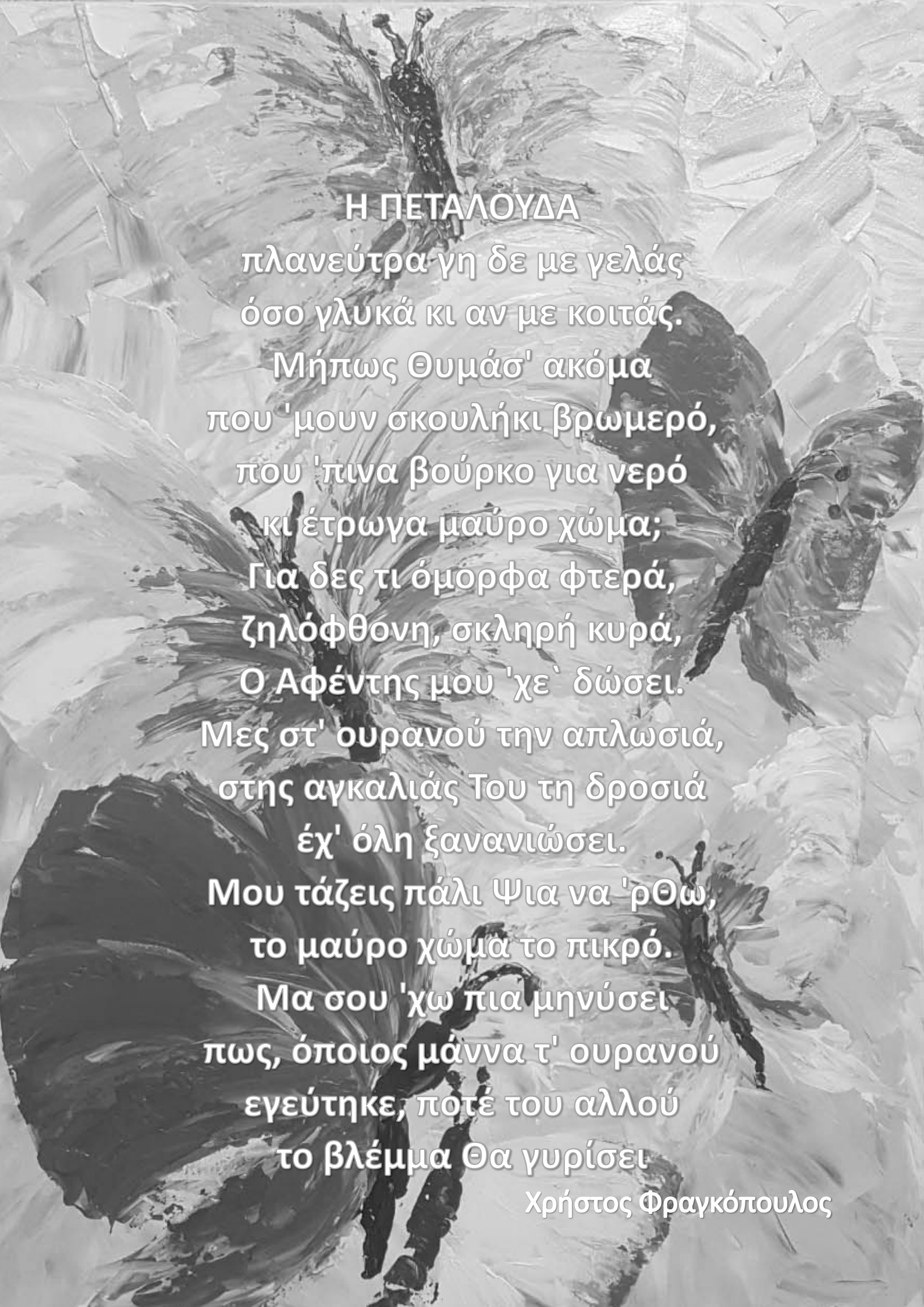
Σούνιο, απαλασσόμαστε για λίγο από τον εαυτό μας και απασχολούμαστε περισσότερο με τις ανάγκες του έργου του Κυρίου μας και τα προβλήματα που βαραίνουν άλλους αδελφούς μας.

Όπως λέει ο ποιητής:

«Lord, give me a mind at leisure from itself to soothe and sympathise»

(Κύριε, δώσε μου ένα μυαλό ελεύθερο από τον εαυτό του για να καταπραΰνω και να συμπάσχω).

Θεού Θέλοντος, σας περιμένουμε του χρόνου στο Σούνιο στη Συνάντηση Οικογενειών.

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

πλανεύτρα γη δε με γελάς
όσο γλυκά κι αν με κοιτάς.

Μήπως Θυμάσ' ακόμα
που 'μουν σκουλήκι βρωμερό,
που 'πινα βούρκο για νερό
κι έτρωγα μαύρο χώμα;

Για δες τι όμορφα φτερά,
ζηλόφθονη, σκληρή κυρά,
Ο Αφέντης μου 'χε` δώσει.
Μες στ' ουρανού την απλωσιά,
στης αγκαλιάς Του τη δροσιά
έχ' όλη ξανανιώσει.

Μου τάξεις πάλι Ψια να 'ρθώ,
το μαύρο χώμα το πικρό.

Μα σου 'χω πια μηνύσει
πως, όποιος μάννα τ' ουρανού
εγεύτηκε, ποτέ του αλλού
το βλέμμα Θα γυρίσει

Χρήστος Φραγκόπουλος

"Εσείς ρωτάτε, εμείς απαντάμε"

με φως από την Αγία Γραφή και την έγκυρη επιστήμη

Αυτή η στήλη έχει σκοπό να απαντά στις ερωτήσεις σας με απλά και κατανοητά λόγια. Έμπειροι εργάτες του Ευαγγελίου, με βάση την Αγία Γραφή αλλά και την έγκυρη επιστημονική γνώση, σας προσφέρουν ουσιαστικές και τεκμηριωμένες απαντήσεις.

Ερώτηση 1:

Όταν ο Λόγος του Θεού μιλά για αρετή τί εννοεί;

Η λέξη ἀρετή - ἀρετὰς εμφανίζεται στον Λόγο του Θεού 10 φορές με τις εξής έννοιες [LXX για την ΠΔ και Nestle (NA28) για την ΚΔ]:

1) η μεγαλειότητα, η δόξα του Θεού :

(Αββ. 3:3) «ὁ θεὸς ἐκ θαιμαν ἤξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος διάψαλμα ἐκάλυπεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ»

2) η ικανότητα, η τελειότητα, η υπεροχή, η σεμνότητα, η αγνότητα, η δόξα του Μεσσία Ιησού Χριστού:

(Ζαχ. 6:13) «καὶ αὐτὸς λήμψεται ἀρετὴν καὶ καθίεται καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ»

3) η δύναμη, υπεροχή, αξία, μεγαλειότητα, ανωτερότητα του αποκεκαλυμμένου σε εμάς χαρακτήρα του Θεού :

(Ησ. 42:8) «ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς τοῦτό μου ἐστὶν τὸ ὄνομα τὴν δόξαν μου ἐτέρω οὐ δώσω οὐδὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς» καὶ

(Ησ. 42:12) «δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν τὰς ἀρετάς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν»

(Ησ. 43:21) «λαὸν μου ὃν περιεποίησάμην τὰς ἀρετάς μου διηγείσθαι»

(Ησ. 63:7) «τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην τὰς ἀρετάς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ὁ κύριος ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν»

(Α΄ Πέτ. 2:9) «ὡς γένος ἐκλεκτὸν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετάς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς»

4) η ικανότητα, η τελειότητα, η υπεροχή, το προτέρημα, η διάκριση σε οποιαδήποτε ενασχόληση και ηθικά η καλοσύνη, η σεμνότητα, η αγνότητα, η θεάρεστη συμπεριφορά :

(Φιλ. 4:8) «Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὖφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε»

(Β΄ Πέτ. 1:5) «Καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν»

(Β΄ Πέτ. 1:3) «διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ [για τὴν Δικὴ Του Δόξα καὶ αρετὴ - για να εἴμαστε ἀρεστοὶ σε Αὐτόν]»

Επίσης, η λέξη «ἀρετή», πιθανώς, ἔχει σχέση με τὸ ρῆμα «ἀρέσκω» που σημαίνει ὅτι ε-μείς οἱ πιστοὶ ἄνθρωποι, πρέπει να ἀρέσουμε στον Θεό σε ὅσα κάνουμε, σκεπτόμαστε καὶ λέμε. Να του ἀρέσουμε σε ὅλο μας τὸ υπάρχειν.

Επιπλέον, η λέξη «ἀρετή» στην Αγία Γραφή δεν ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἴδια σημασία που εἶχε στην ἀρχαία ἐλληνικὴ φιλοσοφία.

Στους Ἑλληνες φιλοσόφους (π.χ. Πλάτωνα, Ἀριστοτέλη) «ἀρετή» σήμαινε κυρίως τελειότητα, τὴν ἀριστεία που κάνει κάποιον να πραγματώνει τὸν σκοπὸ τῆς φύσης του.

Στην Αγία Γραφή, η ἀρετὴ δεν εἶναι προϊόν μόνο τῆς ἀνθρώπινης προσπάθειας, ἀλλὰ κυρίως ἀποτέλεσμα συνεργασίας τῆς Χάρης του Θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας.

Ὁ Βασίλειος ὁ Καισαρείας, λέει ὅτι «ἀρετὴ ἐστὶν ὁμοίωσις Θεῷ» (η ἀρετὴ εἶναι ἡ ὁμοίωση με τὸν Θεό), δηλαδή ἡ σταδιακὴ καλλιέργεια

του χαρακτήρα του Θεού μέσα στον πιστό άνθρωπο.

Η Αγία Γραφή, λοιπόν, όταν μιλά για αρετή, εννοεί τη ζωντανή και έμπρακτη δύναμη της πίστεως που φανερώνεται, όχι απλώς σαν ηθική αριστεία, αλλά ως καθαρότητα, γενναιότητα, μίμηση του Θεού, σεμνότητα, αγνότητα και εν τέλει θεάρεστη συμπεριφορά σε όλο μας το υπάρχειν.

Ερώτηση 2:

Τι σημαίνει το αίτημα του Ιαβή για «επέκταση των ορίων» του;

α) Πρόκειται για πνευματική ωρίμανση;

Τα όριά μας επεκτείνονται μόνο μέσω των δοκιμασιών;

Τα αποτελέσματα αυτής της διεύρυνσης των ορίων έχουν απώτερο στόχο τη βελτίωσή μας για την επουράνια ζωή ή και την επίγεια;

«Και ο Ιαβή επικαλέστηκε τον Θεό του Ισραήλ, λέγοντας: Είθε με ευλογία να με ευλογήσεις, και να απλώσεις τα όριά μου, και το χέρι σου να είναι μαζί μου, και να με φυλάττεις από κακό, ώστε να μην έχω λύπη! Και ο Θεός χάρισε σ' αυτόν όσα ζήτησε».

(Α' Χρονικών 4:10)

Το Α' Χρονικών 4:10, βρίσκεται μέσα στην γενεαλογία του Ιούδα του γιού του Ιακώβ. Είναι ένα από τα πιο σύντομα αλλά δυνατά χωρία της Παλαιάς Διαθήκης, που δείχνει πώς η ταπείνωση και η εμπιστοσύνη στον Θεό μπορούν να μεταμορφώσουν τη ζωή του ανθρώπου. Είναι αξιοσημείωτο ότι στο συγκεκριμένο βιβλίο οι γενεαλογίες του Ισραήλ δεν ξεκινούν από τον Ρουβήν, αλλά από τον 4^ο κατά σειρά γιο του Ιακώβ, τον Ιούδα, για τον οποίο ο Ιακώβ είχε προφητεύσει ότι από αυτόν θα προέλθει ο Σηλώ (ο ηγούμενος) (Γένεση 49:10)

Ο Ιαβή είχε να αντιπαρέλθει στη ζωή του ένα μεγάλο μειονέκτημα. Το ίδιο του το όνομα (Ιαβή = λυπημένος).

Δηλαδή, από την αρχή κουβαλούσε στην καθημερινότητά του ένα αρνητικό στίγμα. Αυτό τον οδήγησε σε ένθερμη προσευχή και μάλιστα προσευχή που αφορούσε τον εαυτό του, όχι από εγωισμό αλλά από φόβο και αμφιβολία μήπως ο Θεός τον καταδικάσει εξαιτίας των συνθηκών της γέννησής του (Στους Ο' η προσευχή του ξεκινά με το Εάν).

Ειδικότερα όσον αφορά το αίτημα της

«επέκτασης των ορίων», σημαίνει:

α) Κυριολεκτικά, το αίτημα για εδαφική επέκταση εις βάρος των ειδωλολατρών Χαναανίων.

β) Μεταφορικά, την πνευματική προκοπή, την διεύρυνση ζωής, προοπτικής και της δυνατότητας να φανερώσει το έργο του Θεού.

Πώς αυτό χρησιμεύει στην δική μας σύγχρονη εποχή;

Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι ανεξάρτητα από τις συνθήκες της γέννησής μας, όλοι είμαστε τέκνα φύσει οργής. Όμως όπως ο Θεός ελέησε τον Ιαβή, έτσι μπορεί να ελεήσει και εμάς όταν μετανοήσουμε και επιστρέψουμε σε Αυτόν.

Ο Θεός μας δημιούργησε για την Δόξα Του από αγάπη. Αυτό σημαίνει ότι μέσα στον σκοπό της δημιουργίας του ανθρώπου υπάρχει εγγενώς η δυνατότητα της επέκτασης, τόσο της υλικής («αυξάνεσθε και πληθύνεσθε και κατακυριεύσατε την Γη»), όσο και της πνευματικής.

Τα ρήματα που χρησιμοποιεί η Αγία Γραφή για την έννοια της επέκτασης είναι τα : πληθύνω, επεκτείνομαι (υπό την μορφή της μεσοπαθητικής μετοχής επεκτεινόμενος) και πλατύνω.

Το ρήμα πληθύνω, αναφέρεται κυρίως στην φυσική επέκταση, η οποία είναι θεμιτή για τον πιστό άνθρωπο υπό την προϋπόθεση ότι θα επιστρέψει στον Θεό, όσα Εκείνος του χαρίζει και ότι δεν θα προσκολληθεί σε αυτά.

Το ρήμα επεκτείνομαι, υπάρχει σε ένα μοναδικό χωρίο της Καινής Διαθήκης στο:

(Φιλ. 3:13 -14) «Ἀδελφοί, ἐγὼ ἑμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι, ἔν δέ, (τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,) κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.»

Η επέκταση εδώ είναι η πνευματική αύξηση ώστε να πάρουμε το βραβείο της άνω κλήσης του Θεού, εν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Το ρήμα πλατύνω, εμφανίζεται σε αρκετά εδάφια της Αγίας Γραφής και έχει την έννοια της πλάτυνσης του ανθρώπου στο πνευματικό πεδίο είτε αρνητικά προς την αμαρτία είτε θετικά προς τον Θεό. Μερικά εδάφια από την Αγία Γραφή (LXX και Nestle) για το πώς πλαταίνει ο άνθρωπος πνευματικά είτε αρνητικά είτε θετικά:

Α) Αρνητικά

1) Πλάτυνση της καρδιάς – επέκταση των ορίων προς την αμαρτία.

(Δευτ. 11:16) «πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυν-

θή ή καρδιά σου καί παραβήτε καί λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καί προσκυνήσητε αὐτοῖς.»

2) Πλάτυνση του στόματος προς ψευδομαρτυρία που σαφώς δεν επιτρέπεται

(Παρ. 24:28) μὴ ἴσθι ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μηδὲ πλατύνου σοῖς χεῖλεσιν.

Β) Θετικά

1) Πλάτυνση του στόματος για να εξαγγέλονται τα μεγαλεία του Θεού στον κόσμο.

(1Σαμ. 2:1) «καὶ εἶπεν ἑστερεώθη ἡ καρδιά μου ἐν κυρίῳ ὑψώθη κέρασ μου ἐν θεῷ μου ἐπλατύνθη ἐπὶ ἐχθρούς τὸ στόμα μου εὐφράνθη ἐν σωτηρίᾳ σου»

(Ψαλ. 81:10) «ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου πλατύνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό»

2) Πλάτυνση εξαιτίας των θλίψεων (Εισακοή της προσευχῆς και παροχή ελέους – οικτιρμών από τον Θεό, απελευθέρωση της καρδιάς από περιττές ανάγκες).

(Ψαλ. 4:1) «ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου ἐν θλίψει ἐπλατύνάς μοι οἰκτίρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.»

(Ψαλ. 25:17) «αἰ θλίψεις τῆς καρδιάς μου ἐπλατύνθησαν ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με»

3) Πλάτυνση της καρδιάς, του στόματος και των σπλάγχων στην αγάπη.

(Β΄Κορ. 6:11) τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδιά ἡμῶν πεπλάτνται·

(Β΄Κορ. 6:12) οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν.

(Β΄Κορ. 6:13) τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.

(Β΄Κορ. 6:11-13) Το στόμα μας ανοίχθηκε προς εσάς, Κορίνθιοι, η καρδιά μας πλατύνθηκε. Δεν έχετε στενότητα χώρου μέσα σε μας· αλλά έχετε στενότητα χώρου μέσα στα σπλάχνα σας. Αποδίδοντας, λοιπόν, την ίδια αντιμισθία, (μιλάω σαν σε παιδιά μου)· πλατυνθείτε και εσείς.

Αυτή είναι η τελευταία αναφορά στην Αγία Γραφή για την «πνευματική επέκταση» και συνοψίζει όλα τα παραπάνω.

Αυτό το «πλατύνθητε» της Β΄ Κορινθίους, δεν είναι μια απλή προσευχή όπως του Ιαβής, είναι εντολή. Πρέπει να το κάνουμε, ως πιστοί του Ιησού Χριστού.

Η αγάπη είναι το πλήρωμα του Νόμου.

Η αγάπη είναι αρετή του καρπού του Αγίου Πνεύματος.

Η τελική σημασία της «επέκτασης των ορίων» του ανθρώπου είναι, να μεγαλώσει η καρ-

διά του ώστε να χωρά περισσότερο Θεό και αγάπη.

Να μεγαλώσει, ώστε να υπακούει τον Θεό εντελώς. Να μην στενάζει με τις εντολές του Θεού, τις οποίες έδωσε για το αγαθό μας. Να μην κάνει δεύτερες σκέψεις για το αν θα υπακούσει ή όχι τον Θεό. Να μην κινείται σε δύο φρονήματα.

Να μεγαλώσει, ώστε να χωρά τον πλησίον. Είναι η πλάτυνση της καρδιάς, η μεγαλοψυχία, το έλεος, τα σπλάχνα οικτιρμών, η αγαθότητα, η μακροθυμία, η αγάπη για τους ανθρώπους και τον Θεό.

Όταν μεγαλώνουμε στην αγάπη προκόπτουμε πνευματικά. Ωριμάζουμε πνευματικά. Κινούμαστε προς αυτό που είναι πραγματικά ο Θεός. Αυτό ήθελε για εμάς, όταν μας δημιούργησε. Να γίνουμε η οικογένειά Του. Η επέκταση στην αγάπη είναι πρωτίστως απόφαση που λαμβάνουμε οι ίδιοι με την ελεύθερη θέλησή μας. Έπειτα, ο Θεός μέσω της αγάπης που εκχέει στις καρδιές μέσω του Αγίου Πνεύματος, θέλει να μας «εξελίσσει στην αγάπη», με διάφορους τρόπους.

Όταν πλαταίνουμε τον εαυτό μας, δεχόμαστε ότι επιτρέπει ο Θεός. Δεν παραπονιόμαστε για τις δοκιμασίες. Πολλές φορές η σκληροκαρδία μας, οδηγεί τον Θεό να επιτρέπει δοκιμασίες για να μας δείξει ότι πρέπει να πλατύνουμε την καρδιά μας. Να επεκτείνουμε τα όρια της αγάπης μας, για τον πλησίον.

Όταν επεκτείνουμε τον εαυτό μας να αγκαλιάσει τον Λόγο του Θεού, να αγκαλιάσει τον πλησίον μας, τότε πλησιάζουμε ένα βήμα πιο κοντά στον σκοπό του Θεού για εμάς.

Τέλος, εδώ κάτω στην Γη χτίζουμε τον μισθό μας στους Ουρανούς. Η επέκταση του εαυτού μας ξεκινά από εδώ και επεκτείνεται στην αιωνιότητα.

Ο Θεός θέλει να διαπλάσει τον χαρακτήρα μας όχι μόνον για την επίγεια ζωή, αλλά και για την επουράνια αιωνιότητα με βάση τον σχεδιασμό του για τον κόσμο και για εμάς.

Το θέλημά Του στη ζωή μας, ξεκινά από την επίγεια ζωή και ο σκοπός του είναι Αιώνιος. Ας είναι δοξασμένο το Όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Πρώτος επέκτεινε τα όρια του, όχι προς την Δόξα, αλλά προς την ταπείνωση επειδή μας αγάπησε και θέλησε μας λυτρώσει. Για αυτό και θυσιάστηκε για εμάς. Αυτή είναι η κατά Χριστόν επέκταση των ορίων που πρέπει να έχουμε και εμείς.

Αμήν.

**Εκκλησίες της Κοινωνίας Ελεύθερων Ευαγγελικών Εκκλησιών Ελλάδας
Συναθροίσεις Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών
Μιλάμε για τον Χριστό, τον Σταυρωμένο και Αναστημένο!
Είσοδος Ελεύθερη για όλους**

ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ ΚΑΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

- **Αθήνα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Αλκιβιάδου 3-5, Αθήνα 104 39, τηλ. 2108253771, 2108214876
- **Αιγάλεω:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ. & 07:30-08:30 μ.μ., Τετάρτη 08:00-09:00 μ.μ., Παρασκευή 08:00-09:00 μ.μ., Γραβιάς 30, Αιγάλεω 122 43, τηλ. 2105909721
- **Άλιμος:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τρίτη 08:00-09:00, Πέμπτη 08:00-09:00 μ.μ., Λακωνίας 30, Άλιμος 174 56, τηλ. 2109913373
- **Αμφιάλη:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τρίτη 07:00-08:00 μ.μ., Πέμπτη 07:00-08:00 μ.μ., Τσακάλωφ 4, Κερατσίνι 187 57, τηλ. 2104000078
- **Αρμενίων:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Τετάρτη 08:00-09:00 μ.μ., Παρασκευή 08:00-09:00 μ.μ., Ιγγλέση 25, Αθήνα 117 43
- **Λιπάσματα-Δραπετσώνα:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Τρίτη 08:00-09:00 μ.μ., Παρασκευή 08:00-09:00 μ.μ., Σάββατο 07.30-10.30 μ.μ. όμιλος νέων, Μισαηλίδη 28, Δραπετσώνα 186 48, τηλ. 2104627675
- **Μαρούσι:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τρίτη 08:00-09:00 μ.μ., Πέμπτη 08:00-09:00 μ.μ., Κανάρη 10, Μαρούσι 151 26, τηλ. 2108065796
- **Μελίσσια:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Τετάρτη 08:00-09:00 μ.μ., Παρασκευή 07:00-08:30 Αθανασίου Διάκου 15, Μελίσσια 151 27, τηλ. 2108032464, 6972309399, 6977619568
- **Ν. Ιωνία:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Δευτέρα 07:00-08:00 μ.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Σόλωνος 3, Νέα Ιωνία 142 31 (Κοντά στον ηλεκτρικό σταθμό Πευκάκια), τηλ. 6932070403
- **Νίκαια:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ. & 08:00-09:00 μ.μ., Τρίτη 08:00-09:00 μ.μ., Πέμπτη 08:00-09:00 μ.μ., Αμερικανίδων Κυριών & Βέροιας 2, Νίκαια 184 50, τηλ. 2104904844
- **Περιστέρι:** Κυριακή 11:00-12:30 π.μ., Παρασκευή 07:30-08:30 μ.μ., Αρκαδίου 47, Περιστέρι 121 32, τηλ. 2105758928
- **Πόρτο Ράφτη** (Βιβλικός Όμιλος κατ' οίκον): Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Πέμπτη 08:00-09:00 μ.μ., Χρυσήιδος 4, Πόρτο Ράφτη 190 03, τηλ. 2299073476
- **Σαλαμίνα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Παπαφλέσσα 9, Σαλαμίνα 189 02, τηλ. 2104656593
- **Χαλάνδρι:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Δευτέρα 07:00-08:00 μ.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Θησέως 6, Χαλάνδρι 152 32, τηλ. 2106818156 eeehal@yahoo.gr, YouTube
- **Ωρωπός:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Δευτέρα 07:00-08:00 μ.μ., Παρασκευή 08:00-09:00 μ.μ., Θηβών 2, Ωρωπός 190 15, τηλ. 2295030529, 2295032654, 6934562881

ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ

- **Αίγιο:** Κυριακή 10-11 π.μ., Στράτωνος 29, Αίγιο 251 00, τηλ. 6974753694
- **Αμαλιάδα:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ. & 06:30-07:30 μ.μ., Τετάρτη 06:30-08:00 μ.μ., Ρήγα Φεραίου 86, Αμαλιάδα 272 00, τηλ. 2622023181, 2622027719
- **Άργος:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Πέμπτη 07:00-08:00 μ.μ., Περιοχή Ξηρόβρυσης (Παλαιά οδός Τριπόλεως), 212 00, τηλ. 2751067787
- **Γαρίπα Μονοφατσίου Κρήτης:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ., Πέμπτη 06:00-08:00 μ.μ., Γαρίπα 703 00, τηλ. 2891093357
- **Γεωργικό Καρδίτσας:** Κυριακή 10:30- 11:30 π.μ., Πέμπτη 06:00-07:00 μ.μ., Γεωργικό 43100, τηλ. 2441036362, 2441036654
- **Ηράκλειο Κρήτης:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Ρόδων 33, Ηράκλειο 713 06, τηλ. 6944612028, 6977583914
- **Θερμησία Ερμιονίδας** (κατ' οίκον): Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 05:00-06:00 μ.μ., Θερμησία 210 51, τηλ. 2754041067, 2754041110, 6938656387
- **Καβάλα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ. & 07:00-08:00 μ.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Κάρανου 27, Καβάλα 653 02, τηλ. 2510838363
- **Καινούργιο Φθιώτιδας:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ., Καινούργιο 350 09
- **Καλαμάτα:** Κυριακή 10:30-12:00 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Παρασκευή 07:00-08:00 μ.μ., Φαρών 131, Καλαμάτα 241 00, τηλ. 2721084295, 6940728125
- **Καμίνια Πατρών:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ. & 08:00-09:00 μ.μ., Τετάρτη 08:00-09:00 μ.μ., Παρασκευή 08:00-09:00 μ.μ., Καλλιθέας 9, Καμίνια 250 02

- **Κομοτηνή:** Κυριακή 10:30-12:30 μ.μ., Παρασκευή 07:00-09:00 μ.μ., Βοσπόρου 7, Κομοτηνή 691 00, τηλ. 2531027704, 6944591675, 932402706
- **Κόρινθος:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 06:30-07:30 μ.μ., Σάββατο 07:00-08:00 μ.μ. Σίνα 68, Κόρινθος 201 00, τηλ. 2744065788, 6973993542
- **Λαμία:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Θεμιστοκλέους 17, Λαμία 35100
- **Λάρισα:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Πέμπτη 08:00-09:00 μ.μ., Γεωρ. Σεφέρη 123, Λάρισα 412 21
- **Μαυρομάτι Θηβών:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Μαυρομάτι 320 02, τηλ. 2262303013, 6948469634
- **Μυτιλήνη:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Αλκαίου 30, Μυτιλήνη 811 00, τηλ. 2251022612
- **Νεάπολη Κρήτης:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Βίτσι 12, Νεάπολη 724 00, τηλ. 2841032044 (Οικογ. Παναγιώτη Λουκάκη)
- **Νικολαΐκα Αιγίου:** Κυριακή 07:30-08:30 μ.μ., Τετάρτη 07:30-08:30 μ.μ., Νικολαΐκα 25100, τηλ. 2691081115
- **Προσοτσάνη Δράμας:** Κυριακή 11:00-12:00 π.μ., Παρασκευή 07:00-08:30 μ.μ., Καρατάσου, Προσοτσάνη 662 00, τηλ. 2521038748
- **Πτολεμαΐδα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Ιασωνίδου 4, Πτολεμαΐδα 502 00, τηλ. 2461092794, 6948740373
- **Ρόδος:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:30 μ.μ., Κρητικά 29, Ρόδος 851 00 (Παραλιακή οδός προς Αεροδρόμιο), τηλ. 2241093331
- **Σπάρτη:** Κυριακή 10:30-12:00 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Χαμαρέτου 74, Σπάρτη 23100, eespartis@gmail.com, τηλ. 2731400369, 697043318
- **Τρίκαλα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ. & 07:00-08:00 μ.μ., Πέμπτη 07:00-08:00 μ.μ., Βαλαωρίτου 4, Τρίκαλα 421 00, τηλ. 2431025273
- **Τρίκαλα:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ. & 7:00-8:00 μ.μ., Τρίτη 07:00-08:00 μ.μ., Θουκυδίδου 2, Τρίκαλα 421 00, τηλ. 2431072750
- **Φιλιατρά:** Κυριακή 10:00-11:00 π.μ., Παρασκευή 07:00-08:00 μ.μ., Επαρ.Οδ. Λιμεναρίου-Χριστιάνων, Λιμενάρι 243 00, τηλ. 2761033397
- **Φραντζής Φθιώτιδας:** Φραντζής 35100, τηλ. 2231096327
- **Χανιά Κρήτης:** Κυριακή 10:30-11:30 π.μ., Τετάρτη 07:00-08:00 μ.μ., Κων. Μητσοτάκη 36 (& Α. Παπανδρέου 107), Χανιά 73132, τηλ. 2821056310

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

- **Καναδάς-Κεμπέκ,** Hellenic Gospel Free Church, τηλ. 514 337-8526, 7110 Av. de l'Épée, Montréal, QC H3N 2E1, Canada

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

- **Αυστραλία-Μελβούρνη (Κέντρο της πόλης),** Greek Free Evangelical Church City Centre Κυριακή 09:30-10.45 π.μ. (Ελληνική), Κυριακή 11:00-12:15 μ.μ. (Αγγλική), Τετάρτη 07:00-08:45 μ.μ. (Βιβλική Μελέτη στα Ελληνικά), Τετάρτη 07:30-08:30 μ.μ. (Βιβλική Μελέτη στα Αγγλικά), 161-167 Peel St, North Melbourne VIC 3051, Australia
- **Αυστραλία-Μελβούρνη (Oakleigh),** Greek Free Evangelical Church Melbourne: Oakleigh, Κυριακή 09:30-10:45 π.μ. (Ελληνική), 185 Warrigal Road, Oakleigh
- **Αυστραλία-Σύδνεϋ,** Greek Free Evangelical Church Sydney: Kingsgrove, Κυριακή 10:00-11.00 π.μ. (Ελληνική), Κυριακή 10:00-11.00 π.μ. (Αγγλική), τηλ. 02 9503-0777 53 Kingsway, Kingsgrove NSW 2208, Australia
- **Αυστραλία-Αδελαΐδα,** Greek Free Church Adelaide: Renown Park, Κυριακή 09:30-10.30 π.μ. (Ελληνική), Κυριακή 06:00-07:00 μ.μ. (Ελληνική), Τετάρτη 07:30-08:45 (Βιβλική Μελέτη στα Ελληνικά), 59 Tait St, Renown Park SA 5008, Australia

Ο σύλλογος αιμοδοσίας της Κοινωνίας των Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών έχει ανάγκη ενίσχυσης σε φιάλες αίματος για να καλύψει τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες για τους αδελφούς και τους συγγενείς τους. Τα στοιχεία του συλλόγου είναι: SE-ΑΕΕΕΕ, κωδικός 15149.

Προαιρετικές προσφορές για την ενίσχυση της ιεραποστολής της Κοινωνίας ΕΕΕ, μπορούν να κατατίθενται στην Τράπεζα Πειραιώς.
(IBAN GR8801715970006597104860123 BIC PIRBGRAA - ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ), με αιτιολογία κατάθεσης «Δωρεά για το Ιεραποστολικό ταμείο».

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ ΕΤΟΥΣ 2024.

Ευχαριστούμε από καρδιάς για τις εισφορές τους στο Ελεύθερο Βήμα κατά το έτος 2024 τους :

- ΕΕΕ ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ
- ΕΕΕ ΓΑΡΙΠΑΣ
- ΜΕΛΗ ΤΣΑΧΑΡΤΖΙΔΟΥ
- ΕΕΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
- ΕΕΕ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
- ΝΙΚΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ
- ΗΡΩ ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ
- ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΟΛΙΟΥ
- ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
- ΕΕΕ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ
- ΕΕΕ ΑΙΓΑΛΕΩ
- ΕΕΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ΕΕΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- ΕΕΕ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
- ΕΕΕ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ
- ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ
- ΑΕΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΑΔΑΟΣ

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΕΤΟΥΣ_2024

Ευχαριστούμε από καρδιάς για τις εισφορές τους στην κατασκήνωση κατά το έτος 2024 τους :

- ΕΕΕ ΓΑΡΙΠΑΣ
- ΕΕΕ ΑΜΦΙΑΛΗΣ
- ΕΕΕ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΜΠΑΛΙΑΡΗΣ
- ΟΡΕΣΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΣ
- ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΡΔΟΥΤΣΟΣ
- ΑΛΙΚΗ ΠΡΟΥΣΣΑΕΩΣ
- ΝΙΚΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ

**Τριμηνιαίο Χριστιανικό Περιοδικό
για Παιδιά & Εφήβους**

*των Παιδικών-Εφηβικών Προγραμμάτων
της Κοινωνίας Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών Ελλάδας*

Για να μη χανόμαστε...

Παράπονο;

Μέχρι τέλους

1. Από τον Δανιήλ. Τα γεγονότα με τους τρεις παίδες. Έτσι, έμεινε πιά. Η καταγραφή της ιστορίας. Η πίστη τούτων των νέων. Και βέβαια η άρνηση να γελοιοποιηθούν με τις μικρότητες ενός «μεγάλου».

Θα αρνηθούν τη πίστη στον Θεό τους ή τη προσκύνηση του βασιλιά;

Και βέβαια το καμίνι.

Συνταρακτικά τα συμβάντα. Δραματικά. Και συνήθως κάπου εδώ τελειώνουμε.

Κήρυγμα. Μάθημα. Μελέτη. Αλλά η ιστορία έχει τέλος. Δεν τελειώνει στο, πράγματι, μεγαλειώδες θαύμα. Στη φοβερή επέμβαση του Θεού!

2. Και στην ιστορία με τον Δανιήλ. Πρέπει να εξοντωθεί. Να πεθάνει. Να φύγει από το προσκήνιο. Πως;

Στη ζωή, τη διαγωγή, τη πολιτεία του δεν βρήκαν ψεγάδι. Στο καθήκον, την υπηρεσία, στη στον βασιλέα υπηρεσία. Άσπορος.

Πρέπει να βρεθεί κάτι σε σχέση με τον Θεό του. Τη λατρεία του Θεού του. Και η σκευωρία. Το διάταγμα. Και ο λάκκος με «τα», πληθυντικός, λιοντάρια. Η επέμβαση του Αληθινού. Του Θεού, του Δυναμένου.

Ένας ακόμη θρίαμβος.

3. Είναι τα γεγονότα τόσο συνταρακτικά. Η καταγραφή τόσο ζωντανή. Γεμάτη εικόνες, δράση. Που ένα μίγμα θαυμασμού, αυτοσυγκέντρωσης, σεβασμού σε γεμίζει. Ίσως γι' αυτό, δεν προσέχουμε το τέλος κάθε μιας από τις δύο ιστορίες.

Οι στρατιώτες που έριξαν τρεις νέους στο εφτά φορές πυρωμένο καμίνι, γίνανε κάρβουνο. Και το διάταγμα του βασιλιά (Δανιήλ 7 κεφ.) τρομέρο:

Πιάστε τους. Όλους όσοι πήραν μέρος σ' αυτή τη πλεχτάνη, ενάντια στον Δανιήλ. Και ρίχτε τους στον λάκκο με τα λιοντάρια. Κ' αυτούς. Και τα παιδιά τους. Και τις γυναίκες τους. Και πριν φτάσουν στο βάθος του λάκκου τα λιοντάρια κατασυντρίψανε τα οστά τους.

4. Συμπέρασμα; Κύριε!-Κύριε!

Σ. Ι. Πορτινός

Διόρθωση:

Στο τεύχος 95, στη σελίδα 20, αναφέρθηκε εκ παραδρομής ένα σύγχρονο παράδειγμα με το όνομα του John Stott (1921–2011). Το σωστό είναι ότι πρόκειται για τον C. S. Lewis (Clive Staples Lewis), ο οποίος έζησε από τις 29 Νοεμβρίου 1898 έως τις 22 Νοεμβρίου 1963.

Γ' Τρίμηνο

ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025

ΕΤΟΣ 24ο

ΦΥΛΛΟ 96

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Αλκιβιάδου 5, 104 39 Αθήνα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΝΙΚΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ
ΤΕΡΤΙΟΣ ΠΕΤΡΟΒΑΤΖΗΣ
ΜΑΝΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ

Αποστολή άρθρων και αλληλογραφία
eleftherovimakeee@gmail.com

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
VOLCANO, ΠΑΝ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μικράς Ασίας 76, Γουδή
Τηλ.: 2107708375, Fax: 2107487280
E-mail: Info@volcanograph.gr
www.volcanograph.gr

Αποστέλλεται δωρεάν
σε όποιον το ζητήσει

ΔΙΑΝΟΜΗ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ
Στυλ. Ρούσσος - Γ. Εσαγιάν

Συντηρείται με αυτοπροαίρετες
εισφορές των αναγνωστών του

Τραπεζικός Λογαριασμός :

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Τράπεζα Πειραιώς
IBAN: GR8801715970006597104860123
BIC PIRBGRAA
«Δωρεά για το Ελεύθερο Βήμα»

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν στις
διορθώσεις, στο στήσιμο
και τη σελιδοποίηση οι:

Αρίσταρχος Σεϊμένης
Νίκος Ρούσσος
Δήμητρα Μάνη

Από το υμνολόγιο της
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
(Ύμνος 338)

ΑΠΕΡΑΝΤΟΣ ΚΑΜΠΟΣ

Απέραντος κάμπος, χωράφια πολλά,
με στάχια που γέρνουν βαριά,
προβάλλουν εμπρός μου και κάποια φωνή
ακούω να με προσκαλεί.

ΕΠΩΔΟΣ

Με καλεί, για να τρέξω κι εγώ
και μες στη δουλειά να βρεθώ.
Να κάνω μεγάλη κι εγώ θημωνιά
απ' όσα θερίσω σπαρτά.

Ο Κύριος στέκει ολόρθος μπροστά
με την πονεμένη ματιά.
Κοιτάζει τον κάμπο και μένα καλεί
να τρέξω για κάποια ψυχή.

Ανάβουν τα στάχια. Βογγούν οι ψυχές.
Δουλεύουν σκληρά οι θεριστές.
Μα θα 'ναι ο ιδρώτας κι ο κόπος γλυκός,
αφού μαζευτεί ο καρπός.

«Μεγάλος ο κάμπος», μου λέγει ο Χριστός,
«μα πού 'ναι ο δικός σου αγρός;
Από το χωράφι που σ' έλαχε εδώ,
Εγώ περιμένω καρπό».